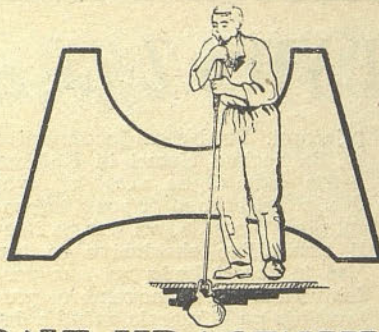

Steklar

Uredniški odbor: Matija Koritnik, Sihur Erna, Tržan Vera, Rudi Kirhmajer, Viktor Racki, Adi Zaletel, Jože Gerhard, Viljem Zaletel ml. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5 v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilnik kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišeji AERO kemična in grafična industrija. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije Ljubljana, je časopis oprošten davka od prometa proizvodov (Št. 421-1/72 z dne 11. 3. 1974).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto XI.

Hrastnik, 10. 10. 1975

Št. 10

Ohrabrujoči vtisi z Zagrebškega velesejma

V neugodnih gospodarskih gibanjih v svetu in tudi pri nas postajajo sejmi pomembno mesto, kjer se lahko v poslovnih razgovorih ugotovi puls potrošnje in dihanje gospodarstva. Prvo kar moram reči je, da je bilo teh prilik dovolj, saj je bil obisk poslovnih partnerjev velik, pa naj bo to domačih ali inozemskih.

Vtisi iz razgovorov so taki, da je puls jugoslovanskega potrošnika dokaj slab, s tem hočem reči, da njegova pripravljenost za nakupe še ni močna. V tujini se stvari gibljejo nekoliko bolje, predvsem zaradi tega, ker je inflacija skoraj izginila in se ponovno dajejo injekcije za gospodarski vzpon. Te stvari so za Steklarno Hrastnik enako pomembne kot pa dogodki in razvoj doma, na našem trgu.

Na jesenski zagrebški velesejem smo se v podjetju pripravljali enako nesistematično kot vedno do sedaj. Res da je bil največji poudarek posvečen razstavljanju kelihov in novi embalaži zanje ter dekoraciji kelihov, je pa bilo občutno premalo novitet v blagu široke potrošnje iz ročne in polavtomatske proizvodnje ter dekoriranih izdelkov v istem asortimanu. V dekoraciji razstavljenih teles tudi nismo imeli večjih novih izborov. Najslabše pa smo bili v izložbi zastopani z onix steklom, saj nismo pokazali nobene nove oblike niti v pihalni niti v stiskalni izvedbi. Tisto, kar je bilo razstavljeno, pa je nekoristno zavzemalo razstavní prostor. Onix stekla ne smemo omalovaževati, to je steklo, ki si lahko skozi nove oblike in nov način propagiranja pridobi lepo mesto v potrošnji.

To, kar je opisano v teh zadnjih nekaj stavkih, je vtis, ki se ga ne morem znebiti, da je potrebno nekaj popraviti, je kritika na vse, ki v tem sodelujejo. V TOZD se rojeva premalo novitet, premalo se poskuša, kjer je to nujno (razsvetljava, široka potrošnja) in preveč tam, kjer se ne sme (masovna proizvodnja).

Mislím, da bo koncu enega sejma potrebno TOZD dati projekcijo ciljev, ki se žele doseči na naslednjem sejmú, ti pa bodo morali zahtevati od vseh, ki so sposobni kaj k temu prispevati, da svoje ideje in predloge prinašajo pred za izbor postavljeno sejemsko komisijo. To je samo predlog, razmislím o njem, da bomo z boljšimi asortimani lahko uspešneje paralizirali konkurenco. No, vseeno pa smo v asortimanu naredili korak naprej, ne samo zaradi nove proizvodnje ke-

lihov, temveč predvsem zaradi povečane proizvodnje avtomatsko stiskanih izdelkov, kar je omogočilo, da je na trg prišlo tudi več polavtomatskega stiskanega blaga. Taka je ocena kupcev, kritika pa je usmerjena na počasnost razvoja komercialnega pakiranja pri nas.

Kakšno je bilo zanimanje za naše blago?

Za embalažno steklo, ki ga proizvajamo mi, je povpraševanje v porastu, pa naj bo na domačem in tudi tujem trgu. Vse pomembnejši faktor pri tej robi je kvaliteta. Kvaliteta v pogledu tehničnih svojstev in toleranc. Naše »tolerance« v ocenjevanju kvalitete tega blaga so izven standardov potrošnikovega zadovoljstva, zaradi tega v tistih pravih tolerancah odstopamo. Ne me napak razumeti, kot nekateri radi »prevedejo« napake, da je vse zanič. To ni res, potrošnik je zadovoljen, (to je industrija) in zaradi tega tudi povpraševanje večja, ima pa opozorilne pripombe.

Razsvetljavno steklo ni doživelo nekega povpraševanja, ki bi presenetilo in spremenilo že dosedanje ocene, da je v Jugoslaviji zastoj v potrošnji tega blaga občuten. Ponovno pa je bilo ugotovljeno, da kljub prepovedi uvoza

v Jugoslavijo prihajajo še vedno velike količine stekel in kompletnih lestenc. Vemo od kod in kako (plačano z nekonvertibilno valuto), ne moremo pa to tako enostavno preprečiti. Ker prinese jesenska sezona vedno za sabo tudi močnejše povpraševanje po razsvetljavnih telesih, se to dogaja tudi letos, vendar ne tako kot včasih. V tujini pa je nekoliko drugače, tam je trg bolj dinamičen, povpraševanje je večje, ni pa tako močno priljubljen kot jugoslovanski, ker je zunaj konkurenca močnejša.

Največ aktivnosti je bilo na sejmú posvečeno s strani naših predstavnikov pri prodaji blaga široke potrošnje, odnosno pri ugotavljanju, kaj nam v tem asortimanu blaga primanjkuje, kaj je dobro in kako stoje naše cene. Moram reči, da se je asortiman nekoliko izboljšal, takšne so ugotovitve kupcev. Vseeno pa nam primanjkuje nekaterih vrst stiskanega stekla in pa dekorirnega, to je raznih servisov za vino, vodo in žganje, kjer bi morali, odnosno bi lahko uspešno uporabili nove strojno izdelane kelihе. Pri stiskanem steklu so še naprej deficitarni izdelki, kot so plošče, košarice, nastavki in pa vaze. Nekoliko boljše je pri ostalih vrstah

stiskanega stekla, predvsem zaradi povečane proizvodnje na avtomatskih stiskalnicah. Še naprej je prisoten na trgu precejšen interes za onix steklo, vendar ga mi premalo propagiramo, saj je bil tako skromno razstavljen, da so nekateri spraševali, če ga sploh več ne proizvajamo. Morali bomo narediti nekaj novih oblik, ves asortiman slikati v barvah, da bodo naši predstavniki, predvsem pa kupci, lahko sploh naročevali asortimane, ki jih delamo. Nova proizvodnja kelihov je asortiman blaga široke potrošnje in gostinstva zelo obogatila. Zaradi zastoja na trgu, ki je reputat na eni strani zmanjšane povpraševanja, predvsem v poletnih mesecih, na drugi strani pa so tudi problemi, ki se pojavljajo v zvezi z nekoliko zastarelo proizvodnjo, pakiranjem in cenami, največ okupirali delo predstavnikov na velesejmu. Na velesejem smo odšli z novim načinom pakiranja kelihov v kartone po 6 komadov, z dekoracijami na kelihih in pa z nekoliko znižanimi cenami. Seveda je bilo to storjeno vse zaradi tega, da se bi uspešneje vključili na trg. Kupci so te tri spremembe zelo doboro sprejeli, menijo, da so

(Dalje na 2. strani)

Kompletna serija kelihov za gospodinjstvo in široko potrošnjo, razstavljena na zagrebškem velesejmu

OHRABRUJOČI VTISI Z ZV

(Nadaljevanje s 1. strani)
ravno pakiranje in pa nekoliko previsoke cene glavni razlogi, da se prodaja kelihov doma dosedaj ni odvijala tako, kot so vsi pričakovali. Z novim pakiranjem bodo kelih prišli v blagovne hiše, kjer so dosedaj bili zelo revno zastopani, poleg tega pa bodo po njihovi ceni postali tudi za same prodajalce bolj zanimivi, ker praktično odpade njihovo dodatno pakiranje. Nove cene so danes za tovrstno kvaliteto najnižje, ki se nahajajo na Jugoslovanskem trgu, po splošni oceni bi te cene morale biti zanimive za našega potrošnika, predvsem pa nam priporočajo, da čimprej pričnemo s kompletiranjem kelihov s steklenicami, s čimer bi prišli zopet do nekoliko boljših servisov po primernih cenah. To danes na našem trgu primanjkuje.

O izvozu je bilo na samem sejm veliko razgovorov, predvsem so bili ti usmerjeni v asortiman kelihov. Seveda pa je treba razumeti, da niso bili to prvi razgovori o teh vprašanih. Situacija na zunanem trgu je zelo različna po posameznih področjih sveta. V nekaterih deželah kot so ZDA, Italija in Skandinavske države problem cen ni najbolj akutno vprašanje in smo ga pripeljali tako daleč, da so cene danes za obe strani sprejemljive. V Zap. Nemčiji pa je problem nekoliko drugačen. Pritisk njihove domače industrije na cene je takšen, da je skoraj nemogoče priti do za nas kolikor toliko sprejemljive cene. Naslednje vprašanje, ki se na tujih trgih stalno ponavlja, je vprašanje oblik in volumnov v kelihih. Različne države imajo zelo različne okuse, pijejo različne pijače in zaradi tega rabijo specifične kelihe. Zaradi tega bomo morali v obstoječo serijo dodati še dve obliki, odnosno velikosti, zraven tega še nekoliko večji kelih za pivo, poleg tega pa v enaki kvaliteti izdelane kozarce za viski, ter pijače, ki se mešajo s sodo ali drugimi brezalkoholnimi

pijačami. Predvsem je zanimivo to, da recimo Nemci in Italijani želijo izdelati za svoj trg svoj design kelihov, so pripravljene sami plačati orodja, pri tem pa imeti razumljivo ekskluzivo za trg. Vse te stvari bodo pri nas perfekturirane do 15. novembra, proizvodnja pa bi morala začeti z delom v januarju 1976. Tukaj ne gre za majhne količine, saj bi te serije predstavljale letno potrošnjo med 3,5 in 4 milijone komadov kelihov. To je izredno velika količina, saj moramo imeti pred očmi še tržišča Severne Amerike in vzhodnoevropskih držav. V letošnjem letu pa je realno pričakovati, da bomo v obstoječi seriji kelihov v tujino prodali okoli 500 do 600.000 komadov. Ti razgovori bodo zaključeni okoli 20. oktobra t. l. Kako bo reagiralo jugoslovansko tržišče in kakšne količine bo do konca leta lahko absorbiralo, pa se ne more že sedaj oceniti. Praktično pomeni to, da bomo morali že v letošnjem letu pristopiti k izdelavi že omenjenih kozarcev in pa izdelavi večjega keliha za pivo, kar bi nam lahko občutneje povečalo plasma kapacitete nove avtomatske linije na tujem in jugoslovanskem tržišču. Na koncu ni slabo, če omenim še to, da se bomo v jeseni tega leta udeležili v Jugoslaviji več specializiranih razstav gostinske opreme, kjer bomo prikazali ves program stekla, ki ga delamo za gospodinstvo, predvsem pa želeli poudariti prednost v uporabi naših kelihov. Te prednosti so očitne, saj se izražajo v izredno dobri kvaliteti, v stalnih možnih nakupih, ker se proizvodnja v določeni količini stalno nahaja v zalogi in končno stalnost oblike, kar omogoča uspešno vsakoletno dopolnjevanje razbitih kelihov in ne zahteva zamenjave celih serij. To pa je precejšnji prihranek pri potrošniku. Prva taka razstava je bila 1. in 2. oktobra v Kranjski gori.

Martin Mlinar

KAJ DELAMO?

Od 9. kongresa je minilo skoraj leto dni in pred nami je naloga, da kritično pregledamo naše dosedanje delo, da ugotovimo, kaj smo naredili, kaj nismo, kje so bistveni vzroki za nekatera odstopanja in da dosledno odpravimo vse pomanjkljivosti, ki ponekod še vedno pomenijo nadaljevanje stare prakse, formalizem, neučrtnost, slabo kadrovske politike.

Na osnovi sprejetih dogovorov so bile ali pa še bodo v vseh OO ZSMS v TOZD in KS programske, in kjer je to potrebno, tudi volilne seje konferenc, sprejeti bodo akcijski programi dela OO ZSMS za naslednje obdobje. Stabilizacijski programi so v nekaterih OO ZSMS že narejeni in se uresničujejo, medtem ko jih nekatere OO ZSMS še niso naredile. V OO ZSMS, kjer še niso končali z evidentiranjem, pa je potrebno pohiteti.

Vse komisije pri predsedstvu OK ZSMS Hrastnik bodo ali pa so že imele seje, na katerih preverjajo aktivnost in sprejemajo

programe dela za naslednje obdobje.

Po sejah vseh OO ZSMS in komisij pri predsedstvu OK ZSMS Hrastnik pa bo programska seja OK ZSMS Hrastnik, na kateri bo na osnovi programov OO ZSMS sprejet okvirni in akcijski program dela občinske konference.

Zaradi neaktivnosti nekaterih članov predsedstva OK ZSMS Hrastnik in članov nekaterih komisij bomo te na seji občinske konference kooptirali z aktivisti, ki nam jih bodo predlagale OO ZSMS.

Čas, ki je na razpolago za izvedbo vseh nalog, je sicer relativno kratek, vendar nam ob zadostnem angažiranju na vsak način in popolnoma omogoča demokratično in široko razpravo tako o vsebinski usmeritvi kot tudi o oblikovanju kvalitetnih kadrovske predlogov. Pogoji temu pa je vsekako dosledno uresničevanje dogovorjenih nalog, tako vsebinsko kot časovno.

Tone BEZGOVŠEK

IZ NAŠE DELOVNE ZAKONODAJE

S sprejetjem samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu Steklarne Hrastnik na zborih delovnih ljudi, smo v sporazumu v III. poglavju opredelili tudi odgovornost delavcev.

V tem poglavju smo poleg dolžnosti opredelili tudi kršitve delovnih dolžnosti, če delavec ne izpolnjuje svojih dolžnosti. Neizpolnjevanje delovnih dolžnosti se šteje za lažjo oziroma hujšo kršitev delovnih dolžnosti. V 112. členu samoupravnega sporazuma smo opredelili lažje kršitve delovnih dolžnosti, ki so:

- občasno zamujanje na delo,
- krajša zapustitev delovnega mesta, če s tem ni nastala materialna škoda,
- nepravočasno in nepravilno izvrševanje delovnih nalog, če se s tem povzroči manjša škoda,
- neupravičeno izvrševanje del brez delovnih nalog ali odobritve svojega vodje,
- netovariški odnosi,
- povzročanje osebnih preprirov, nesolidarnih odnosov, izrekanje groženj, opravljanje, žalitve, obrekovanje itd.,

— malomarno ravnanje z delovnimi sredstvi, s tem, da ne nastane večja škoda.

V 113. členu pa so opredeljene hujše kršitve delovnih dolžnosti:

- malomarno opravljanje dela s tem, da nastane premoženjska škoda,
- protipravna pridobitev lastnosti delavca v TOZD ali DSSS,
- zavestno motenje delavcev in organov upravljanja,
- neupoštevanje predpisov varstva pri delu,
- neizvršitev sklepov organov upravljanja in izvršilnih organov,
- nepravilno in malomarno vodenje predpisanih knjig in druge dokumentacije,
- nepazljivo ravnanje s sredstvi, izdelki in drugimi predmeti TOZD in DSSS tako, da nastane premoženjska škoda,
- neopravičena odklonitev izvršitve delovne naloge,

— pridobitev grotne koristi, sprejemanje daril in drugih ugodnosti,

— neopravičen izostanek z dela, ki traja več kot 2 dni,

— odklonitev uporabe alko-testa v zvezi z ugotavljanjem stopnje alkoholizacije,

— prinašanje in pošiljanje količine alkohola ali kakih drugih narkotičnih sredstev med delovnim časom,

— uporaba sredstev podjetja v svojo ali drugo korist brez odobritve,

— kršitev poslovne tajnosti,

— nemoralno obnašanje,

— fizično obračunavanje, pretepanje ali povzročitev pretepa,

— pisanje delovnih ur v podaljšanem delovnem času v večjem obsegu kot je bilo dejansko delo opravljeno,

— prikrievanje napak in nepravilnosti,

— prikrajšanje ali vpliv na prikrajšanje pravic in njihov pristojnosti organov upravljanja,

— ponareditev listin ali dajanje nepravilnih podatkov, kar vpliva na pravice iz delovnega razmerja ali druge pogodbene odnose,

— odklonitev dela na delovnem mestu, ki ustreza delovnim sposobnostim in strokovni sposobnosti delavca,

— opustitev ukrepov za varnost delavcev ali zaupne stvari ter nezadostna skrb za takšne ukrepe in neizpolnjevanje določil varnega dela,

— kršitev določil samoupravnih aktov TOZD in DSSS in OZD,

— širjenje zlonamernih trditvev o položajih TOZD ali delovne organizacije,

— neupoštevanje glede zdravljenja na zahtevo zdravstva,

— zapuščenje območja podjetja izven predvidenih izhodov,

— večkratna ponovitev lažjih kršitev delovnih dolžnosti.

Članom delovne skupnosti, ki kršijo delovne dolžnosti in je kršitev javljena odboru za izrekanje ukrepov, se izrečejo naslednji ukrepi:

1. opomin,
2. javni opomin,
3. začasna razporeditev delavca na drugo delovno mesto, za katero se zahteva ista ali neposredno nižja stopnja strokovne izobrazbe določenega poklica, strok oziroma smeri za dobo 1 leta,
4. odstranitev delavca z vodilnega mesta,
5. prenehanje lastnosti delavca v združenem delu zaradi takšne kršitve delovne dolžnosti (obveznosti), s katero huje krši skupne interese drugih delavcev ali TOZD.

Ukrepi iz 5. točke tega člena lahko delavci v TOZD izrekajo tudi pogojno, tako da se odloži izrečeni ukrep za čas, ki ne sme biti daljši od 1 leta, s pogojem, da se ta ukrep ne bi izvršil, če delavec v tem času ne stori nove kršitve obveznosti.

Ukrepi iz 3. do 5. točke prvega odstavka tega člena se lahko izrečejo samo za hujšo kršitev delovne dolžnosti (obveznosti).

Vse kršitve se podajajo pri odboru pismeno, z navedbo priimka in imena kršitelja, kršitev obveznosti in sporazuma, čas kršitve, kraj kršitve, okoliščine v katerih je bila kršitev storjena in prisotnosti drugih članov skupnosti iz katerih TOZD so ti člani. V koliko kršitev ni podana v tej obliki, jo odbor zavrne ali zavrže.

Delavcu ni mogoče izreči ukrepa kršitve delovne dolžnosti (obveznosti), preden ni zaslišan, razen če se brez opravičenih razlogov ne odzove vabilu.

Ker imamo enotni samoupravni sporazum o razmerjih delavcev v združenem delu v OZD Steklarne Hrastnik, bi bilo tudi prav, da odbori za izrekanje ukrepov za enake kršitve delovnih dolžnosti izrekajo enake ukrepe, ne glede na to, kako se kdo piše in v kateri TOZD dela. Kriteriji bi morali biti poenoteni, saj bomo le na ta način delovno disciplino obdržali na ravni, ki jo zahteva delovni proces in določa samoupravni sporazum o razmerjih delavcev v združenem delu.

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE

V torek (dne 16. 9. 1975) je bilo sklicano 10. skupno zasedanje delegatov zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Hrastnik, 4. skupno zasedanje delegatov zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Hrastnik ter 1. skupno zasedanje zbora združenega dela in družbenopolitičnega zbora.

Osrednja točka na skupnem zasedanju vseh treh zborov Skupščine občine Hrastnik je bila analiza poslovnega uspeha OZD in TOZD iz gospodarstva občine Hrastnik za obdobje januar—junij 1975, kot jo je pripravila Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji — podružnica Trbovlje z ugotovitvami delovne skupine koordinacijskega odbora pri Občinski konferenci SZDL Hrastnik za uresničevanje ciljev družbeno-ekonomske politike v letu 1975 v OZD, TOZD ter na področju skupne in splošne porabe ter predlogi in stališča izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik.

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Hrastnik so vzeli na znanje analizo poslovnega uspeha OZD in TOZD iz gospodarstva občine Hrastnik za obdobje januar—junij 1975, kot jo je pripravila Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji — podružnica Trbovlje, ugotovitve delovne skupine koordinacijskega odbora pri Občinski konferenci SZDL Hrastnik za uresničevanje ciljev družbeno-ekonomske politike v letu 1975 v OZD, TOZD ter na področju skupne in splošne porabe ter predloge in stališča izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik.

Izvršni svet Skupščine občine Hrastnik naj opozori Službo družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji — podružnica Trbovlje, da že v prihodnji analizi poslovnega uspeha organizacij združenega dela ločeno prikaže podatke za vse TOZD, ne pa samo za OZD, kot celoto in sicer v vseh primerih, ko razpolaga z obračuni po posameznih TOZD.

TOZD oziroma OZD, ki potrebujejo kakršnokoli strokovno ali drugo pomoč, naj svojo zahtevo javijo predsedniku izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik, saj je izvršni svet dolžan to pomoč tudi dati.

Poleg tega so delegati na skupnem zasedanju razpravljali še o nekaterih drugih zadevah, pri tem pa sprejeli naslednje sklepe:

— Informacijo o realizaciji splošne in skupne porabe v občini Hrastnik za prvo polletje 1975, so delegati vseh treh zborov sprejeli na znanje v besedilu, kot jo je posredoval izvršni svet Skupščine občine Hrastnik.

— Sprejet je bil odlok o spremembah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve na območju občine Hrastnik, v besedilu kot ga je posredoval izvršni svet Skupščine občine Hrastnik.

— Delegati vseh treh zborov so sprejeli sklep o delegiranju delegatov v organe upravljanja Zdravstvenega doma Zasavje Trbovlje, v besedilu kot ga je posredoval izvršni svet Skupščine občine Hrastnik.

— Delegati vseh treh zborov podpirajo predlog medobčinske komisije za izgradnjo socialnega

zavoda v Trbovljah, vendar so mnenja, da je glede na nove kapacitete v Trubarjevem domu v Loki pri Zidanem mostu in na potrebe, dovolj za občino Hrastnik predvideti v socialnem zavodu v Trbovljah le 20 postelj.

— Skupnost pokrajinskega in invalidskega zavarovanja po sedanjih merilih pokriva izdatke le za zgradbo socialnega zavoda, za opremo pa ne (v letu 1975 je ta vsota omejena na 150.000 din na posteljo). Glede na to je po mnenju delegatov vseh zborov skupščine občine Hrastnik potrebno na medobčinskem nivoju razčistiti vprašanje, kdo bo investitor, ki bo moral kriti razliko od sredstev, ki jih bo zagotovila skupnost pokrajinskega in invalidskega zavarovanja, do celotne vsote ter stroške opreme.

— Glede na to, da skupščina občine Hrastnik (kot tudi skupščini občin Trbovlje in Zagorje ob Savi) prejema za financiranje proračunskih izdatkov v letu 1975 vzajemna sredstva iz drugih občin, v proračunu za leto 1975 ni mogoče zagotoviti sredstev za prej navedene obveznosti. Zato bi bilo umestno razmisliti, da bi investitorstvo oziroma soinvestitorstvo prevzela katera izmed samoupravnih interesnih skupnosti (skupnost socialnega skrbstva, samoupravna stanovanjska skupnost).

— Pred odločitvijo, kdo naj bo investitor oziroma soinvestitor, pa je nujno pripraviti vsaj približen proračun stroškov, da se bo investitor za obveznosti vnaprej zavezal.

— Glede na obstoječe potrebe po stanovanjih za upokojene v Hrastniku in na obveznosti do Trubarjevega doma v Loki pri Zidanem mostu, delegati skupščine podpirajo stališča Društva upokojencev Hrastnik, da se za izgradnjo socialnega zavoda v Trbovljah nameni le 50 % zbranih sredstev iz 4 % stanovanjskega prispevka in to od leta 1976 dalje.

— Predhodno bi bilo potrebno proučiti rentabilnost in gibanje cen oskrbnega dne v predvidenem domu glede na to, da bo verjetno prišlo do zmanjšanja planiranih kapacitet (po nekaterih republiških merilih so tovrstni domovi rentabilni, če imajo najmanj 85 postelj).

Član izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik, načelnik oddelka za gospodarstvo in finance, je seznanil delegate o sklepih IS Skupščine SRS za uresničevanje Resolucije o družbenoekonomskem razvoju SR Slovenije ter izvajanju družbenih dogovorov o politiki cen v letu 1975, in sicer:

— da bi dosegli umerjeno rast cen je potrebno doseči, da se cene povečajo samo v okviru predvidenih nivojev določenih s programom izvajanja dogovora politike cen ali v okviru predvidenih v dogovorih o cenah;

— v primeru, ko so cene porasle več kot je bilo v dokumentih predvideno, je treba cene znižati, odločitev o tem pa mora sprejeti tisti organ, ki je odločitev o cenah sprejel (skupščina, TOZD, OZD ...);

— na novo vpeljane višje cene lahko veljajo le od dneva odločitve o višjih cenah, v nobenem primeru pa ne za nazaj;

— glede na to, da so odločilni premiki na področju cen povezani

z naporji za stabilizacijo gospodarstva, so dolžni vsi nosilci gospodarske in negospodarske dejavnosti v svoje stabilizacijske programe vnesti tudi ukrepe s področja cen;

— v stabilizacijske napore se morajo aktivno vključevati tudi SIS s svojimi programi, kateri morajo obvezno vsebovati ukrepe za varčevanje in prihranke pri stroških ter ukrepe za racionalnejše delo in zaposlovanje. S tem bodo tudi SIS indirektno vplivale na umirjanejšo rast cen;

— OZD naj v svoje stabilizacijske programe vnesejo konkretne ukrepe, ki bodo pozitivno vplivali na bodoče gibanje cen; pri tem je potrebno, da vse OZD, katerih cene so oblikovane na temelju zunanjih cen, dolžne ravnati v smislu Uredbe o dopolnitvi uredbe o načinu in postopku pri sklepanju sporazuma o spremembi zadržanih cen (Ur. list SFRJ, št. 38/75) in svoje cene sproti prilagajati gibanju cen na zunanjih trgih;

— da OZD, katerih cene se oblikujejo prosto po pogojih trga, proučijo upravičenost sedanje ravni svojih cen in jih uskladijo s stabilizacijskimi naporji;

— da OZD, ki imajo prekomerne zaloge proizvodov in je njihova prodaja izdelkov otežkočena, zaradi česar predlagajo družbenopolitičnim skupnostim znižanje prometnega davka, dolžne hkrati s tem predlogom predlagati tudi ustrezno znižanje svojih cen, sedanje pa morajo oceniti z vidika proizvodnje in potrošnje. OZD so istočasno tudi dolžne, da proučijo možnost za znižanje cen svojih proizvodov. Pri znižanju cen naj OZD javno objavijo spremembo cen;

— da delovni ljudje v OZD postanejo nosilci politike cen, zato morajo o spremembi cen posameznih proizvodov in storitev odločiti samoupravni organi, ne pa samo vodstvene strukture.

Zaradi dosedaj navedenega je potrebno:

— da se morajo stanarine uskladi z dogovorom o politiki stanarin v letu 1975. Povečanje stanarin je treba tesneje povezovati z družbeno pomočjo v stanovanjskem gospodarstvu. Nove stanarine se smejo uveljaviti šele naslednji mesec po sprejetju odločitve o njihovem povečanju. Po vsej verjetnosti bo prišlo do spremembe družbenega dogovora o povišanju stanarin, se pravi, na stanarine, ki so bile v veljavi 31. 12. 1974 in na te stanarine 25 % povečanje. S tem v zvezi bo potrebno spremeniti družbeni dogovor v pretežni večini slovenskih občin, zato je pričakovati eventualne spremembe stanarin ob koncu tega leta, v kolikor ne bo drugače določeno.

Če bo prišlo do spremembe družbenega dogovora, bodo stanarine znižane, sicer pa ne.

Pri gospodarjenju s stanovanji je potrebno zagotoviti racionalno in varčno gospodarjenje, prav tako pa je potrebno nadalje razvijati samoupravne upravljalske odnose v samoupravnih stanovanjskih skupnostih v hišnih svetih. Jasno je treba opredeliti stališče, da bodo stanarine tudi v bodoče postopno rasle do nivoja ekonomskih stanarin.

— Vse družbenopolitične skupnosti, ki so cene komunalnih storitev dvignile nad 17 %, jih morajo znižati, tako da ne presežejo tega odstotka. Zato bo prišlo tudi pri nas do spremembe odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, na eno izmed prihodnjih zasedanj, kjer bodo tarife znižane oziroma povišane za 17 %, kar bo stopilo v veljavo v letu 1976 s 1. januarjem K temu povišanju pa še eventualno dovoljeno povišanje v letu 1976, če bo tako določeno z resolucijo o družbeno-ekonomskih ukrepih za leto 1976. Enak odstotek velja za povišanje toplotne energije (toplovod).

— Cene obrtnih in drugih storitev je treba zadržati v okviru 18 odstotnega povečanja, po potrebi pa za cene pomembnejših storitev občine uveljavijo režim neposredne družbene kontrole cen.

— V vseh družbenopolitičnih skupnostih, v katerih je raven marž za osnovna živila višja kot je to predvideno v medobčinskem dogovoru, so dolžne te znižati najkasneje do 20. 9. 1975. V našem primeru to ne pride v poštev, ker so marže usklajene z družbenim dogovorom.

— Ugotovitve pregledov tržne inšpekcije na tržnicah, posebno v večjih mestih, so pokazale vrsto pomanjkljivosti. Zato so pristojni občinski organi dolžni, da sprejmejo ustrezne ukrepe, ker bi z večjim nadzorom, boljšo organizacijo, z večjo odgovornostjo trgovskih organizacij in podobno, zagotovili boljše preskrbo prebivalstva ob primernejših cenah.

— Da bi obvladali gibanje cen na področju stanovanjske graditve, je nujno potrebno uveljaviti določila družbenega dogovora o načinu oblikovanja cen v stanovanjski graditvi v SRS. Na občinski ravni je potrebno skleniti ustrezne družbene dogovore, prav tako pa morajo tudi družbenopolitične skupnosti prispevati, da komunalni del cene stanovanja ne bi vplival na cene stanovanja več kot je povprečje na podlagi normativov.

— SIS s področja zdravstva in socialnega varstva naj proučijo raven in gibanje cen ter storitev in ocenijo v kolikšni meri so te cene v skladu s stabilizacijskimi naporji in kakšen je njihov vpliv na družinske proračune, posebno socialno šibkih občanov.

Nosilci za realizacijo predlaganih ukrepov iz občinske pristojnosti so izvršni sveti občinskih skupščin, ki so dolžni republiške-mu komiteju za tržišče in cene sproti pošiljati obvestila o sprejetih ukrepih s področja cen, za realizacijo predlaganih ukrepov iz republiške pristojnosti pa je odgovoren republiški komitej za tržišče in cene. Vsi ukrepi morajo biti sprejeti do konca meseca septembra, kajti republiški komitej za tržišče in cene mora v drugi polovici oktobra posredovati IS poročilo o izvajanju sprejetih ukrepov.

— Republiški in občinski organi tržnih inšpekcij morajo povečati svojo aktivnost in učinkovitost. Svoje delo morajo usmeriti predvsem na kontrolo kakovosti in cen izdelkov vsakdanje uporabe v proizvodnji in trgovini, kakovosti in cen storitev marž v prodaji na drobno in v prodaji na

(Nadaljevanje na 4. strani)

Iz dela občinske skupščine

(Nadaljevanje s 3. strani)
debelo, znižanje cen izdelkov, pri katerih je bil znižan prometni davek, upoštevanje uredbe, s katero je predvideno, da so OZD, katerih cene so bile povečane na temelju zunanjih cen, dolžne svoje cene prilagajati zunanjim cenam tudi v primerih ko te padajo, cen izdelkov, katerih cene se prosto oblikujejo (če se cene oblikujejo v skladu s splošnim aktom OZD, če je bil dostavljen cenik in podobno).

— Izvršni svet skupščine občine Hrastnik naj sproži postopek pri predlagateljih družbenega dogovora o politiki stanarin za spremembo sprejetega družbenega dogovora v tem smislu, da se zatečene stanarine 31. 12. 1974 lahko do 31. 12. 1975 povečajo do 25 %.

— Član izvršnega sveta Skupščine občine Hrastnik, načelnik oddelka za gospodarstvo in finance, je seznanil delegate vseh treh zborov tudi s tem, da je upravni odbor komunalnega sklada pri Skupščini občine Hrastnik že naročil izdelavo razsvetljave v Podkraju.

Delegati so na skupnem zasedanju postavili naslednja vprašanja:

— ZALETEL Viljem, delegat TOZD I Steklarna Hrastnik: Kdaj se bo uredila cestna povezava Podkraja z glavno cesto, ki vodi iz Hrastnika v Trbovlje?

Na postavljeno vprašanje je odgovoril predsednik skupščine občine, in sicer, da je s skupnostjo za ceste SR Slovenije dogovorjeno, da se omenjeni priključek aktivira takoj za tem, ko bo opravljen tehnični prevzem mostu čez Savo.

— KASTELIC Jože — delegat KS Hrastnik — zgornji del:

Zakaj se obračunavajo obratovalni stroški npr. pri borčevskih stanovanjih, ker po mnenju delegata teh stroškov tu sploh ni?

Tudi na to vprašanje je odgovoril predsednik skupščine občine, in sicer, da odlok o tem, kaj se šteje za investicijsko vzdrževanje, revitalizacijo, tekoče vzdrževanje, upravljanje in obratovanje stanovanjskih hiš, ki je bil sprejet pred

kratkim, točno opredeljuje, kaj so obratovalni stroški in da ti stroški niso sestavni del stanarine ter da samoupravna stanovanjska skupnost obračunava višino na podlagi stroškov v preteklem letu, ki jih potem razdeli na m² površine družbenih stanovanj.

V zvezi s tem se zadolži samoupravna stanovanjska skupnost, da posreduje vsem predsednikom hišnih svetov izvleček iz omenjenega odloka, iz katerega bo razvidno, kako in čemu se obračunavajo obratovalni stroški.

— PETAN Marjeta, delegat skupnih služb Steklarne Hrastnik: Zakaj so se cestna dela v KS Prapretno ustavila?

Na vprašanje je bilo odgovorjeno v tem smislu, da je investitor te ceste KS Hrastnik — zgornji del, ki naj KS Prapretno posreduje odgovor na postavljeno vprašanje.

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Hrastnik pa so med drugim sprejeli naslednja sklepa:

— Delegati obeh zborov so sprejeli sklep o izdaji soglasja k statutu sklada za dopolnilno izobraževanje delavcev v zasebnem sektorju — obrti na območju ljubljanske regije, v predloženem besedilu, kot ga je posredoval v razpravo delegatom obeh zborov izvršni svet Skupščine občine Hrastnik.

— Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Hrastnik so vzeli na znanje poročilo o izvedbi akcije obveznega fluorografiranja prebivalstva v občini Hrastnik, v besedilu kot ga je posredoval izvršni svet Skupščine občine Hrastnik.

Delegati zbora združenega dela in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Hrastnik so sprejeli odlok o družbenem pravobranilcu samoupravljanja v besedilu, kot ga je posredoval izvršni svet Skupščine občine Hrastnik.

Sekretariat
Skupščine občine Hrastnik

Leto inovacij - uspehi tudi v steklarni Hrastnik

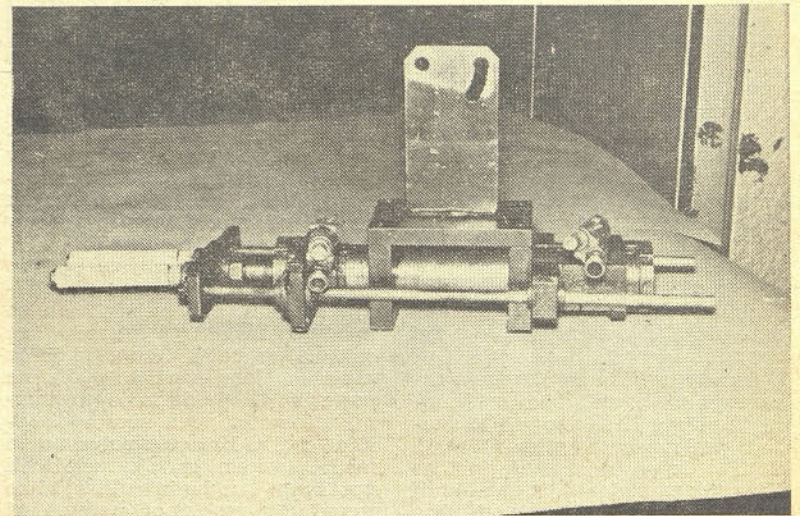
Leto 1975 je bilo obeleženo kot leto inovacij, vzpodbuda novatorjem je bila publicirana po vseh javnih informacijah. Vesel sem, da vam lahko predstavim tudi novatorja iz naše tovarne. Kdo je ta novator? To je tovariš Karl Brilej, po poklicu strojni ključavničar, sedaj na delovnem mestu vodje strojev, linija kelihov. Omenjeno delovno mesto, ki ga opravlja tovariš Brilej, je zelo odgovorno; skupno s podrejenimi je odgovoren, da je proizvodnja v kvalitativnem in kvantitativnem smislu zadovoljiva. Seveda vsak zastoj, ki se pojavi na strojih, vpliva na kvantiteto pa tudi na kvaliteto. Tovariš Brilej kot vesten in bister delavec je razmišljal, kako odpraviti zastoje, ki so se vrstili na odzermalni roki stroja IWP 16 (preša).

To razmišljanje je bilo zelo uspešno, skonstruiral in izdelal je

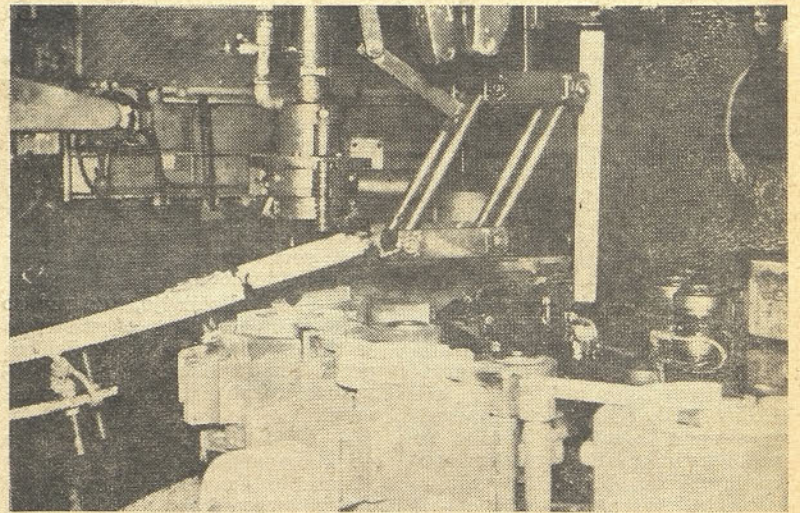
nov sistem odzermalne roke, ki deluje brezhibno. In kaj pomeni ta pridobitev po ekonomski plati. Izvršili smo analizo, koliko ur zastoja je bilo v 6 mesecih obratovanja in ugotovili, da smo stali 20 ur. Povprečna proizvodnja na uro linije kelihov pa je približno 5.000 din, torej je izguba v prvih 6 mesecih zaradi omenjene roke 100.000 din (ali 10 starih milijonov).

Torej ima izum svojo ekonomsko vrednost in je možno opraviti čisto računico o nagradi, ki pripada novatorju. Iz razgovora, ki smo ga imeli s tovarišem Brilejem, smo zvedeli, da je pripravljen proti določeni odškodnini svojo avtorsko pravico odstopiti Steklarni Hrastnik.

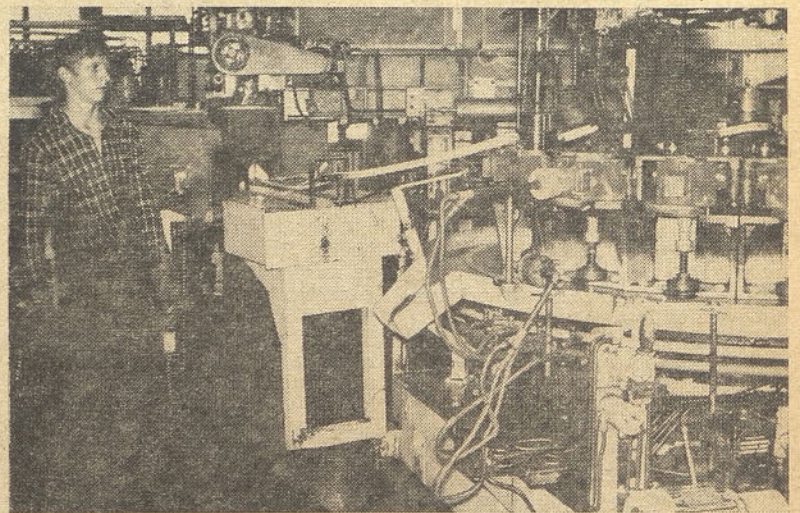
Ta primer inovacije naj bo še ena vzpodbuda vsem in dokaz, da prav delavec na svojem delovnem mestu lahko predlaga razne

Slika 1

Slika 2

Slika 3

izboljšave, ki pa so lahko tudi takega pomena, da se lahko okarakterizira kot inovacija.

Pravilnik o nagrajevanju inovacij je od samoupravnih organov potrjen in lahko rečem, da so tudi odškodnine oziroma nagrade za inovacije vzpodbudne. Zato upam, da primer tovariša Brileja ne bo edini. Tovarišu Brileju pa za uspeh čestitam in mu tudi v nadalje želim veliko uspešnosti pri delu.

Iz priloženih fotografij je razviden stari sistem (slika 1), krmiljenje s pnevmatiko, in novi sistem (slika 2), mehansko krmiljenje.

Slika 3 pa prikazuje novi sistem, ko deluje pri normalnem obratovanju stroja.

Vodja TOZD II
ing. Žagar Anton

NOVA TEHNOLOGIJA OBDELAVE REZANJA STEKLA Z AVTOMATSKIMI ŽAGAMI

Ze dalj časa smo se pogovarjali o nabavi novih strojev za rezanje stekla brez naknadne obdelave. To pomeni, obrezani izdelek bomo lahko pakirali direktno v kartone oziroma vozili tako obdelanega na nadaljnjo obdelavo-oplemenitnje.

Če navedem na kratko, kdaj in kako smo pričeli z delom na tem območju, bi lahko začel že od precej starih žag firme Diamant Boart za rezanje stekla, za katerega pa je bila potrebna dodatna obdelava na naših brušenih ploščah. Pred nekaj leti smo dobili prvo preprosto žago iz Nemčije za rezanje plafonjer, katera je imela samo rotacijo diska, obračanje predmeta je bilo ročno. Vpenjanje ni bilo posebej obdelano, prav te stvari pa so bistvenega pomena pri žaganju stekla. Predmet-izdelek se mora ravno tako vrteti enakomerno, seveda z veliko manjšo hitrostjo kot disk. Vpenjanje mora biti tako izdelano, da ne prihaja do neželenih vibracij, ki poškodujejo predmet in orodje. Na osnovi teh potreb, ki so se pojavile pri vseh proizvajalcih stekel za svetila, je tovarna Diamant Boart izdelala stroj za rezanje stekla in ga imenovala Diaver.

Stroj diaver ima 4 glavne cikluse in tri dodatne cikluse. Ciklus pomeni tu način obdelave rezanja stekla. Stroj lahko reže izdelke do premera 400 mm, lahko pa tudi do 500 mm. Maksimalna višina izdelka lahko znaša 335 mm.

Glavne prednosti stroja so:

- veliko reduciranje manipulacije izdelkov med obdelavo,
- prihranek na času glede na obstoječi postopek,
- zmanjša se odpadke na minimalno količino.

Stroj je prirejen tako, da lahko naredimo kombinacijo dveh strojev, katere upravlja 1 delavec. Orodje, s katerim žagamo, so jekleni diski s premerom do 350 mm z diamantnim nanosom na obodu. Z enim diskom naredimo od 20.000 tisoč do 40.000 tisoč rezov.

Stroj je kombinacija pnevmatike, hidravlike in elektrike. Za pogon diskov, kateri so speti neposredno na os elektromotorja, ne rabimo dodatnih prenosov. Vpenjalna glava je podobna vpenjalni glavi pri stružnici, razlika je le v tem, da se čeljusti pri žagi premikajo s pomočjo zračnega cilindra. Pomik mize je možen s sistemom hidravličnih stikal, s katerimi reguliramo dolžino reza, obračanje glave in pomike v nasprotni smeri (prazni gibi). Za pogon mora imeti stroj konstanten tlak zraka, kateri ne sme biti nižji od 6 atmosfer. Električni priključek je izdelan na 380 V s transformacijo v samem stroju na 24 V. Med rezanjem se diski segrejejo, obenem pa moramo odvajati odrezani material, hladilno sredstvo, ki ga pri tem uporabljamo, je voda. Pri vpenjanju moramo za vsak izdelek oziroma kos, ki ga nameravamo rezati, izdelati vpenjalne čeljusti, ki morajo imeti obliko izdelka. Od izdelka je odvisno, ali uporabljamo glavo s 3 čeljustmi (okrogel izdelek) ali glavo s štirimi čeljustmi (oglati izdelek).

Za posamezne izdelke so predvideni naslednji obdelovalni časi. Pri tem moramo povedati, da je predpogoj za nemoteno rezanje steklo s pravilnimi fizikalnimi in kemijskimi lastnostmi.

Tehnični podatki za stroj Diaver

a) Glavne prednosti stroja:

- veliko reduciranje manipuliranja med obdelavo
- prihranek na času pri izdelkih težjih oblik
- pri izdelkih enostavne oblike je delo enakomerno, odpadke se zmanjša na minimum.

b) Dimenzijsko območje obdelave:

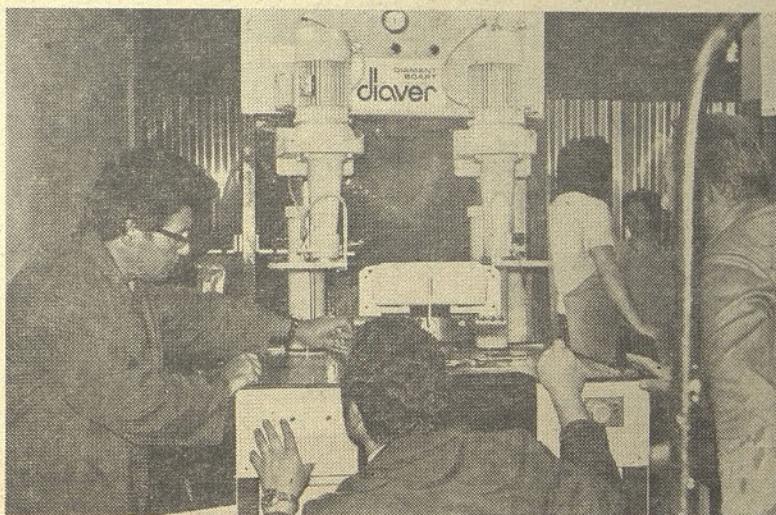
stroj Diaver lahko reže izdelke do \varnothing 400 mm, lahko pa tudi \varnothing 500. Maksimalna višina rezanja znaša 335 mm.

c) Princip dela:

Glede na obliko predmeta in njegove krhkosti lahko izberemo enega od 4 načinov gibanja z možnimi kombinacijami (7 kombinacij).

Pritrditev predmeta:

Za kvalitetno površino reza je pritrditev predmeta glavni moment, ki lahko na rez vpliva ugodno oziroma neugodno. Zato moramo za vsako obliko izdelka izdelati pritrdilno šablono. Za vpenjanje se lahko uporabljajo dve vpenjalni glavi:

Diamantna žaga za rezanje razsvetljavnih stekel (štirioglatih)

- s tremi vpenjalnimi čeljustmi,
- s štirimi vpenjalnimi čeljustmi.

Orodje (disk), dimenzije in karakteristike:

Disk \varnothing 250 debelina diam. nanosa 1,2 mm širina nanosa 5 mm
disk \varnothing 300 debelina diam. nanosa 1,2 mm širina nanosa 5 mm
disk \varnothing 350 debelina diam. nanosa 1,8 mm širina nanosa 5 mm

Za srednjo kvaliteto razne površine uporabljamo diske z metalnim vezivom, kateri ima oznako

M 11 — Z 20 — Z 1002

Za kvalitetno rezno površino pa diske z oznako
R 120 — S 50 — B X 400

Za naše pogoje popolnoma odgovarja disk z oznako M 11 — Z 20 — Z 1002. Pri tem pa ima vsak disk še dodatno oznako sedemdesetnega števila, ki daje disku oznako države (Jugoslavija 6, leto proizvodnje in tovarniško oznako kontrole. Nekateri podatki o delu z izdelki (na osnovi podatkov firme Diamant Boart):

a) Rezanje stekla opal-prevlečeno

- oblika reza: pravokotnik 200 X 95 debelina sten 3-8 mm
- vrsta diska: \varnothing 300 M 11 — Z 20 — 1002
- delovni ciklus: kombiniran/2 X rezanje)
- delovna sila: 1 delavec (lahko dela na 2 strojih)
- časovna doba rezanja:

ročno dodajanje in odzemanje	10 sek.
rezanje v dveh smereh	50 sek.
	60 sek.

— odpadke-lom 4 % od rezane količine

— kapaciteta 480 kom./8 ur

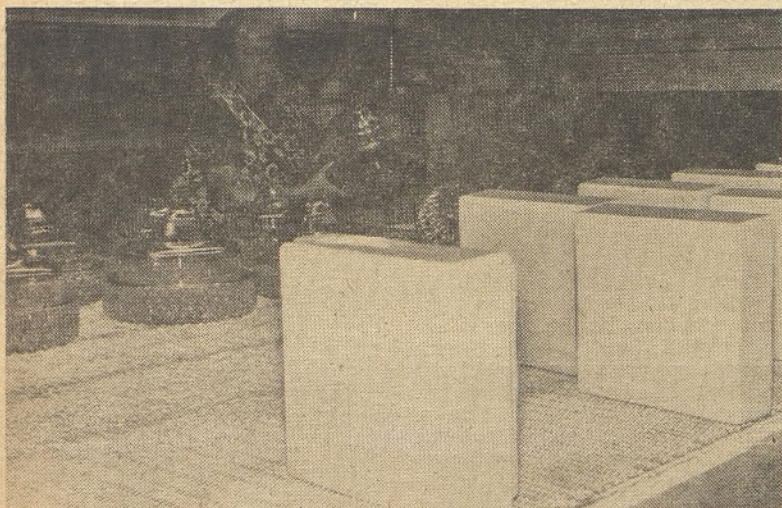
— glede na to, da 1 delavec posluhuje 2 stroja, se v istem času kapaciteta podvoji. To velja za vse našete oblike rezanja.

b) Belo-prozorno steklo:

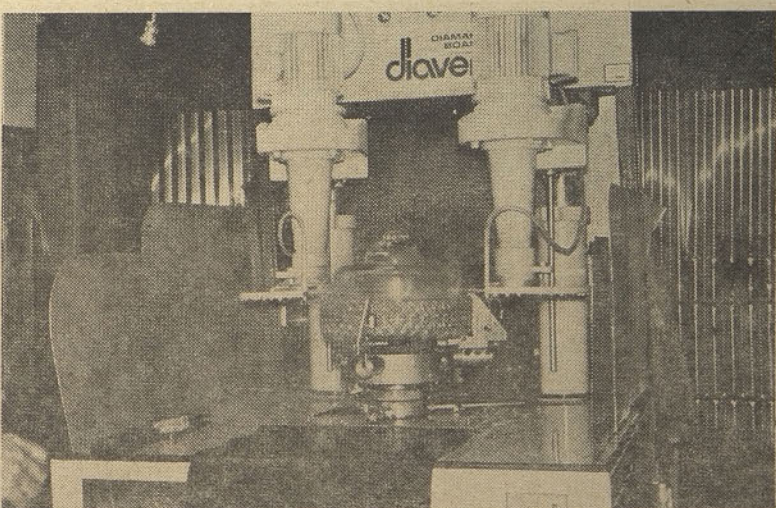
- oblika reza: \varnothing 210 debelina stene 2-4 mm
- vrsta diska: \varnothing 250 M 9 — Z 20 — Z 1002
- delovni ciklus: kombiniran
- delovna sila: 1 delavec
- časovna doba rezanja:

ročno dodajanje in odzemanje	10 sek.
rezanje v dveh smereh	60 sek.
	70 sek.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Razsvetljavna telesa okrogla in štirioglati pripravljena za rezanje

Diamantna žaga za rezanje razsvetljavnih stekel (okroglih)

Nova tehnologija rezanja stekla z avtomatskimi žagami

(Nadaljevanje s 5. strani)

- odpadek-lom 4 % od rezane količine
- kapaciteta 440 kom./8 ur

c) Translucentno steklo (belo prozorno):

- oblika reza: Ø manjši od 85 mm
- vrsta diska: Ø 300 M 11 — Z 20 — Z 1002
- delovni ciklus: direktni (enkratno rezanje)
- delovna sila: 1 delavec
- časovna doba rezanja:
- ročno dodajanje in odzemanje 10 sek.
- rezano v eni smeri 35 sek.
- 45 sek.

Ker se reže z enim diskom, namestimo pritrditev tako, da režemo na obeh straneh. Kapaciteta stroja je potem podvojena.

- odpadek-lom 5 % rezane količine
- kapaciteta 1600 kom./8 ur

d) Translucentno steklo (belo prozorno)

- oblika reza: Ø 200 debelina sten 2-4 mm
- vrsta diska: Ø 300 M 11 — Z 20 — Z 1002
- delovni ciklus: kombiniran
- delovna sila: 1 delavec
- časovna doba rezanja:
- ročno dodajanje in odzemanje 10 sek.
- rezanje v dveh smereh 90 sek.
- 100 sek.

- odpadek-lom 5 % od rezane količine
- kapaciteta 270 kom./8 ur

e) Opal-prevlečeno steklo:

- oblika reza: Ø 230 debelina stene 3 mm
- vrsta diska: Ø 300 M 11 — Z 20 — Z 1002
- delovni ciklus: kombiniran
- delovna sila: 1 delavec
- časovna doba rezanja:
- ročno dodajanje in odzemanje 20 sek.
- rezanje v dveh izmenah 70 sek.
- 90 sek.
- 43 sek.

- odpadek-lom manjši od konvencionalnega, odvisen od izdelave
- kapaciteta 320 kom./8 ur

f) Translucentno prešano steklo

- oblika reza: Ø 225 debelina 3-4 mm
- vrsta diska: Ø 300 M 11 — Z 20 — Z 1002
- delovni ciklus: kombiniran
- delovna sila: 1 delavec
- časovna doba rezanja:
- ročno dodajanje in odzemanje 10 sek.
- rezanje v dveh smereh 60 sek.
- 70 sek.

- odpadek-lom 10 % od rezane količine
- kapaciteta 410 kom./8 ur

g) Translucentno steklo:

- oblika reza: ovalno 140 X 100
- vrsta diska: Ø 250 M 11 — Z 20 — Z 1002
- delovni ciklus: rotacija
- delovna sila: 1 delavec
- časovna doba rezanja:
- ročno dajanje in odzemanje 5 sek.
- rezanje v eni smeri 38 sek.
- 43 sek.

- odpadek-lom 7 %
- kapaciteta 670 kom./8 ur.

Kontrola in pakiranje že izgotovljenih izdelkov razsvetljave

Iz dela samoupravnih organov

SKLEPI, SPREJETI NA 16. REDNEM ZASEDANJU ODBORA ZA POSLOVNO POLITIKO, KI JE BILO DNE 11. 9. 1975

Odbor za poslovno politiko je pod prvo točko dnevnega reda obravnaval sprejete sklepe zadnjega zasedanja. Na tem zasedanju so bili sprejeti sklepi, s katerimi je odbor za poslovno politiko imenoval predstavnike OZD Steklarne Hrastnik v odbore pri postopku integracij slovenskih steklar. S tem v zvezi je odbor sprejel naslednji sklep:

1. Dipl. ing. Us Aleksej, ing. Kirn Stane in Mlinar Martin so bili imenovani v komisije pri postopku integracij slovenskih steklar. Vsi imenovani se zadolžujejo, da do naslednje seje odbora za poslovno politiko podajo pismena poročila o delu v teh komisijah.

Nadalje je odbor za poslovno politiko ugotovil, da so ostali sklepi realizirani.

Pod drugo točko dnevnega reda je odbor za poslovno politiko obravnaval poročilo o rezultatih poslovanja podjetja za obdobje januar—julij 1975, ki ga je podal tovariš Mlinar Martin. Sprejetih je bilo več sklepov, in sicer:

Sklep: 1. Odbor za poslovno politiko je obravnaval in potrdil poročilo o rezultatih poslovanja za obdobje januar—julij 1975.

Sklep: 1. Odbor za poslovno politiko predlaga TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklenih izdelkov, da v zvezi s kritičnimi podatki o odpadku angažira dipl. ing. Us Alekseja za zmanjšanje odpadka, predvsem iz naslova napake stekla.

Sklep: 1. Odbor za poslovno politiko zadolžuje vodstva TOZD I, II, III, IV in V, da pristopijo k izdelavi letnih planov proizvodnje s tem, da se upošteva najbolj racionalno koriščenje talilnih objektov, strojev in naprav ter racionalno koriščenje delovnega časa.

2. Letni plani se morajo izdelati do 15. 10. 1975 ter jih predložiti odboru za poslovno politiko v obravnavo.

Sklep: 1. Odbor za poslovno politiko je sklenil, da se organizirajo specializirane razstave gostinskega stekla in kelihov.

2. Komercialni sektor se zadolžuje za izvedbo teh razstav.

Pod 4. točko dnevnega reda je odbor za poslovno politiko obravnaval podana poročila o izvršenih službenih potovanjih in sprejel naslednje sklepe:

1. Mlinar Martin, vodja komercialnega sektorja, je opravil službeno potovanje v ZR Nemčijo — Frankfurt, na ogled velesejma in obisk nekaterih poslovnih partnerjev.

2. Kozole Drago, vodja izvoza in ing. Zagar Anton, vodja TOZD II, sta opravila službeno potovanje v Leipzig na ogled velesejma in obisk nekaterih kupcev.

3. Dipl. ing. Mrcina Maks, direktor in Kozole Drago, vodja izvoza, sta opravila službeno potovanje v DR Nemčijo — Berlin, na konferenco proizvajalk steklenih izdelkov vzhodnoevropskih držav.

Nadalje je odbor sklenil, da se udeležijo 4 predstavniki Steklarne Hrastnik strokovne ekscurzije na Madžarsko z ogledom steklar, s tem, da Steklarna Hrastnik drugo leto sprejme 4 predstavnike iz Madžarske.

Strokovne ekscurzije se udeležijo: Götz Rado, dipl. ing. Kavšek Niko, Majcen Milan in Kapelar Albert.

Odbor za poslovno politiko predlaga vsem vodjem TOZD ter vodjem sektorjev, da izdelajo programe za udeležbo na raznih velesejmih, ki se organizirajo v inozemstvu.

V programih je potrebno napisati, katere velesejme bi si želeli ogledati ter število udeležencev.

Predlog je potrebno dostaviti do naslednje seje odbora za poslovno politiko.

Pod 6. točko dnevnega reda je odbor za poslovno politiko obravnaval prispele vloge.

1. Osnovna organizacija sindikata OZD Steklarne Hrastnik.

Predmet: Kredit za nabavo ozimnice. Prevoz ozimnice.

Sklep: Odbor za poslovno politiko je soglasno sklenil, da se osnovni organizaciji sindikata Steklarne Hrastnik nakaže finančna sredstva, ki so jim bila odobrena že z ZR za leto 1975. Tako se nakaže na žiro račun osnovne organizacije sindikata 80.000 din, ki se bodo porabila za nakup ozimnice.

Prevoz ozimnice se izvrši s tovrstnim avtomobili Steklarne Hrastnik.

2. Koordinacijski odbor — Odbori za družbeni standard in stanovanjske zadeve Steklarne Hrastnik.

Zapisnik — ureditev samskega doma po odločbi medobčinskega sanitarnega inšpektorja.

Sklep: 1. Odbor za poslovno politiko je potrdil upravičenost vloge in predlaga odboru za družbeni standard in stanovanjske zadeve — koordinacijskemu odboru, da ponovno preveri nabavo pralnega stroja. Odbor je mnenja, da bi se lahko nabavil manjši stroj, ki bi prav tako ustrezal za pranje v samskem domu.

2. V zvezi z nabavo osnovnih sredstev, popravila strehe in ometa, zamenjava opreme za sobe, se predlaga odboru za družbeni standard in stanovanjske zadeve — koordinacijskemu odboru, da izdelava predračun za vsa dela in nabavo ter predloži v razpravo in potrditev vsem DS TOZD, ker oni financirajo te stvari.

3. Odbor se strinja, da se izvrši izredna inventura, ki izvrši odpis za vsa osnovna sredstva, ki so po določenih normativih neuporabna.

Izredno inventuro izvršijo: Janežič Alojz, Volfand Edi, Bradarševič Peter in Leskovšek Jože.

4. Zapisnik o opravljeni inventuri se predloži odboru za poslovno politiko ter gospodarsko-računskemu sektorju.

3. Miklič Marjan, Hrastnik, Cesta Hermana Debelaka 15.

4. Tržan Franc II., Hrastnik — Podkraj 80.

Predmet: Gradnja garaž. Za oba tovariša je bil sprejet enak sklep kakor sledi:

1. Članu delovne skupnosti Miklič Marjanu, Hrastnik, Cesta Hermana Debelaka 15 in Tržan Francu, Hrastnik, Podkraj 80, se dovoli gradnja garaže na zemljišču, katerega uporabnik je OZD Steklarna Hrastnik, na podlagi gradbene in lokacijske dokumentacije pristojnih organov Skupščine občine Hrastnik in medobčinskih inšpekcijskih služb.

(Nadaljevanje na 7. strani)

IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV

2. S članoma se sklenuje ustrezajoča pogodba, ki opredeljuje pravice in obveznosti obeh pogodbenih strank v zvezi z odmero zemljišča, plačevanjem prispevka za zemljišče, funkcionalne uporabe zemljišča v primeru nadaljnega razvoja objektov Steklarne Hrastnik, proizvodnega ali družbeno standardnega pomena, kakor tudi vpisa v zemljiško knjigo.

5. Občinska gasilska zveza Hrastnik.

Prošnja za finančno pomoč za izvedbo osrednje proslave.

Sklep: Občinski gasilski zvezi Hrastnik se dodeli finančna pomoč v višini 750 din kot pomoč za izvedbo osrednje proslave ob 70-letnici obstoja gasilskega društva TKI, 30 let gasilskega društva Praprotno in 20 let občinske gasilske zveze Hrastnik.

6. »JUGOSTAKLO« Beograd.

Nakup filma XI. staklarijade TJENTIŠTE 1974.

Sklep: Odbor za poslovno politi-

ko je sklenil, da izvrši nakup filma XI. staklarijade TJENTIŠTE 1974, katerega cena znaša 3.680,00 din.

7. Predsedstvo konference mladih delavcev Steklarne Hrastnik.

Predmet: Nakazilo finančnih sredstev.

Sklep: Predsedstvu konference mladih delavcev OZD Steklarne Hrastnik se nakažejo finančna sredstva, ki so jim bila odobrena že z ZR za leto 1975. Tako se nakaže na žiro račun predsedstva konference mladih delavcev 15.000 din.

8. Krajevna skupnost Hrastnik — zgornji del.

Predmet: Imenovanje delegata v zbor krajevne skupnosti Hrastnik — zgornji del.

Sklep: Odbor za poslovno politiko je imenoval delegata v zbor krajevne skupnosti Hrastnik — zgornji del, in sicer tovariša Karla Rodoška, steklopihalca, Log št. 1, Hrastnik.

Začetne požare tudi na ta način lahko gasimo

pri nas, in vzrok — varjenje.

Nujno bi morali namestiti javljalce požara v skladišču kartonov, v skladišču pod brusilnico, na hodnikih. Na teh mestih je prehod, veliko ljudi hodi v spodnje prostore, popoldne same delavke hodijo po kartone, za hipec se ustavijo, prižgejo cigareto, malo poklepetajo in lahko nastane zaradi odvrženega ogorka, vžigalice požar. Nujno bi morali izdelati pravilnik kaznovanja za tovrstne prekrške. Danes na takšne prekrške le opozarjamo, se kregamo, vendar uspeha ni, kadi se še kar naprej, in ogroža kolektiv. Služba požarnega varstva pozdravlja namestitve ograje okrog tovarne; samo kaj ugotavljamo? Zica preščipljena, železje ukrivljeno, skakanje čez žico je na dnevnem redu, storilca se ne izsledi, torej lahko spet pride v tovarno nezaželjena oseba kot prej in nam lahko zakuri ogenj. Služba, ki to urejuje, mora biti bolj dosledna; če pa te službe ni, naj se imenuje, ne pa čakati, da se vse uniči in gre potem vse po starem, trpimo pa vsi enako.

Že nešteto krat smo razpravljali o načinu gašenja in o sredstvih za gašenje. Za naše področje gašenja je najbolj primerna voda; so gotova mesta, ki jih moramo gasiti z drugimi sredstvi, v glavnem pa z vodo.

Pri izbruhu požara si pomagamo s hidranti, za začetek zadostuje. Pri nekolično večjem požaru pa že ne zadostuje več hidrant, ker ugotavljamo, da je poraba vode tako velika, da se pritisk v ceveh takoj zniža ko odpremo hidrant. Najbolj idealna rešitev je voda iz potoka. Ravno tu se začne težave; vsi vemo, kakšna je voda v potoku. Pri steklarni je voda iz potoka neuporabna, torej tudi za gašenje ni. Mislim, da se je treba enkrat nujno tudi o tem vprašanju pogovoriti in postaviti

roke, do kdaj se naj uredijo čistilne naprave. Mislim, da je nujno treba stopiti v stik z TKI Hrastnik in se dogovoriti za očiščenje potoka, ki teče skozi našo tovarno. Največji onesnaževalci so ravno v TKI. Do TKI je voda za gašenje uporabna, od tam naprej pa popolnoma neuporabna. Motorne črpalke prenehajo črpati, ker se lamele zalivajo z mavcem, in tovarna kot je naša, ki je neprimer- no bolj izpostavljena požarom, ne more koristiti vode, ki jo onesnažuje sosed. Mislim, da je zadeva vredna razprave.

Pri površni kontroli, ki jo je komisija za požarno varnost opravila med ljudmi v tovarni, je ugotovila, da je znanje gašenja z nastavljenimi aparati za gašenje začetnih požarov naravnost poravno. Več kot 70% ne zna, ne ve, kje je najbližji hidrant. Še slabše je, ko smo ugotavljali, kako se gasi z aparatom, pa večina ni znala. To nam narekuje dolžnost, da čimprej naučimo, podučimo in izvežbamo vsakega delavca, ki dela na ognjenem delovnem mestu, da zna pogasiti ogenj takoj, ko ga zagleda. Požar se lahko pogasi brez težav v prvi minuti s kozarcem vode, v drugi minuti že težje z vedrom vode, v tretji pa že težje s cisterno ali dve vode. Pri požarih, ki se razvijajo normalno, je hitrost širjenja in obseg, ki ga je ta zavzel, že po drugi minuti trikrat večji, po 4. minuti 11-krat, po 8. minuti pa že petdesetkrat. Vse to nam kaže, kako nujno je, da sleherni član kolektiva zna takoj pristopiti h gašenju in da ve, katero sredstvo najbolj učinkovito uporabi.

Služba požarnega varstva zato stremi in opozarja, da bo tovrstnih nesreč čim manj. Gasilci se ne želimo izkazati z gašenjem ob požaru, ampak izkazati se hočemo s tem, da požarov v našem kolektivu ni.

R. K.

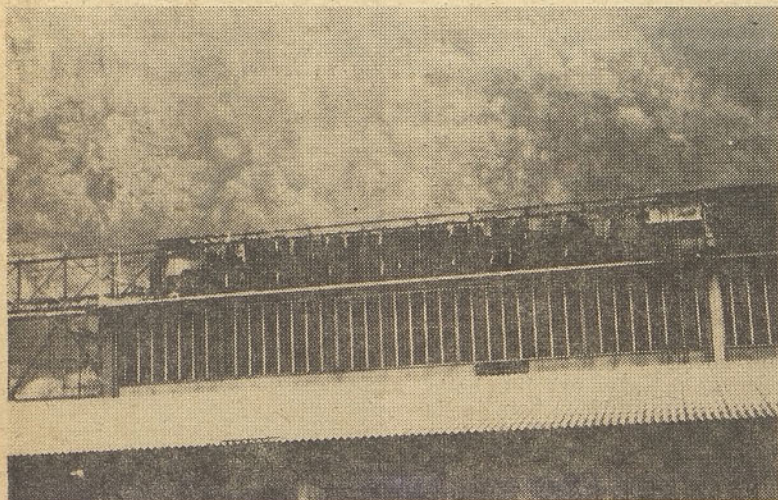
PO TEDNU POŽARNE VARNOSTI

Teden požarne varnosti je mimo in zaključki so na dlani. S strani gasilskih organizacij je bilo danih dosti smernic in navetov tako, da se lahko v bodočem delu tudi v naši delovni organizaciji po tem vprašanju odstrani marsikatero nevarnost in prepreči požar. Zelo pester je bil program s strani požarno-varnostne službe, nakazanih je dosti problemov, zdaj smatramo, da je na vrsti vódstvo kolektiva, ki naj s svojimi ukrepi odstrani vse tiste nevarnosti, ki ogrožajo tovarno. Naj navedem le nekatere. Električni kuhalniki za kuhanje kave na neprimernih mestih, električne peči, nezaščitene žarnice v skladiščih, kajenje v skladišču gotovih izdelkov, v skladišču kartonov, materialnem skladišču itd.

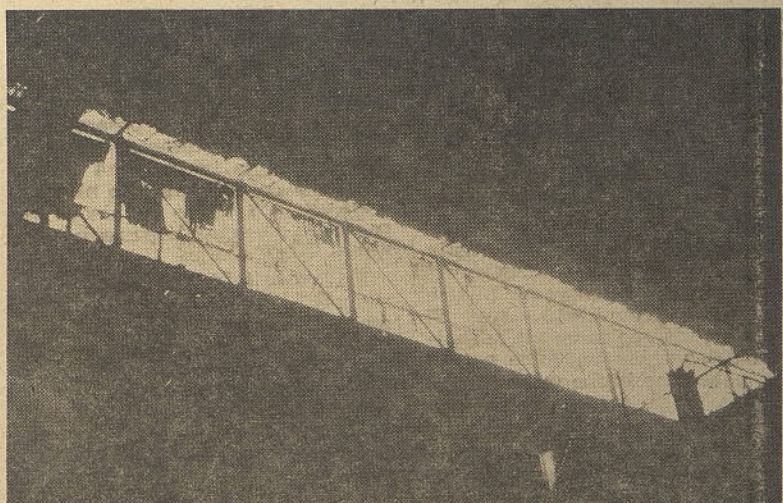
Nujno je treba postaviti skladišče olja, maziva, goriva, raznih topilnih barv in lakov, prestaviti skladišče odpadnega papirja, bolj skrbeti za pravočasno čiščenje zamazčenosti opreme v podpečju avtomatske proizvodnje, čiščenje pedestov, ostrejša, organizirati pravočasno odstranjevanje sodov

odpadnega olja, na stopniščih odstraniti kartone, nenehno opozarjati na nevarnost ognja.

Vodje TOZD in izmenski vodje naj večkrat opozorijo svoje podrejene, da se orodje, ki je namenjeno za gašenje, ne uporablja v druge namene. Redno naj opozarjajo dežurnega gasilca, če je orodje uporabljeno, odstranjeno ali pokvarjeno. Vodje TOZD lahko organizirajo kratko poučno prikazovanje, kako se gasi začetni požar, s čim se gasi, kakšna sredstva so na razpolago, kdaj naj jih uporabimo, pri vsem tem lahko izdatno pomaga gasilska služba v tovarni s svojim kadrom. Zelo veliko je požarov, ki jih povzročijo varilci, zato je zelo umestno organizirati tečaj za vse varilce v tovarni in jih na kratko seznaniti z vsemi nevarnostmi požara ob varenju in obenem naučiti te ljudi, kaj naj ukrenejo, če začne goreti, s čim naj gasijo, kako se gasi, koliko je potrebno gasilne snovi, aparatov itd. Težko materialno škodo povzročata malomarnost, včasih tudi neznanje varilcev. Imamo tipični primer: požar ostrejša

Le hitri intervenciji domačih in sosednjih gasilcev in ostalim delavcem v kolektivu gre zahvala, da ni ognjena stihija, ki je nastala pri varjenju, uničila železno konstrukcijo naše tovarne. Požar je nastal 22. 12. 1973.

Požar, ki je nastal v avtomatski proizvodnji pri nas 22. 12. 1975, bi lahko povzročil še veliko večjo škodo. Povzročitelj varilec.

SREČANJE BORCEV OBČINE HRASTNIK

Glede na 30. obletnico osvoboditve in na podlagi sklepa občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV je občinski odbor organiziral srečanje odbornikov vseh terenskih organizacij v občini, oziroma krajevnih združenj ZB NOV, sekcij in komisij za dne 13. septembra 1975. Na to srečanje je občinski odbor Zveze združenj borcev NOV občine Hrastnik povabil poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij občine tudi hrastniškega rojaka zdravnika dr. Vinka Dimitroviča iz ljubljanske zdravstvene klinike. To slavnostno srečanje je pričel organizacijski sekretar občinskega združenja borcev tov. Tone Prosenec, ki je med drugim pozdravil v naši sredini tudi dr. Vinka Dimitroviča in mu izrekel dobrodošlico.

V kratkih besedah se je zahvalil tov. Dimitroviču za odziv in za vso skrb in pomoč pri zdravljenju naših borcev, kajti kadar smo ga potrebovali, je vedno rad pomagal borcem pri lajšanju oziroma zdravljenju naših članov. Zato se je iz tega mesta v imenu vseh hrastniških borcev zahvalil za njegovo razumevanje z željo, da bi bil še vnaprej pripravljen lajšati boleznin naših članov.

Dalje je spregovoril predsednik občinskega združenja zveze borcev NOV tov. Maks Jakopič — JUR. Uvodoma je orisal trpljenje borcev v času narodnoosvobodilne borbe in po končani zmagi nad okupatorjem in domačimi izdajalci tudi borbo za izgradnjo socializma in boljši standard delovnih ljudi ter boljše medsebojne socialistične odnose. Organizacijski sekretar tov. Prosenec je še k temu dodal, da se danes vedno bolj kažejo posledice trpljenja borcev in internirancev, kajti ugotavljamo, da je na podlagi specialističnih pregledov zdravstveno stanje borcev dokaj kritično. Glede na dosedaj pregledane borce in internirance se je pokazala potreba uvedbe stalne dispanzerske ambulante za borce, ki bi prvenstveno vodila skrb za izboljšanje zdravstvenega stanja borcev v celoti.

Predsedstvo zveze združenj borcev NOV občine Hrastnik je v pogovoru s predstavniki delovnih organizacij dne 12. 10. 1970 sprejelo sklep o ustanovitvi sklada za preventivno zdravljenje borcev NOV. Naša organizacija je svoj sklep utemeljevala s tem, da je v naši občini prek 1.000 borcev, od tega že prek 80% upokojenih, nihče od teh pa nima možnosti preventivnega zdravljenja glede na nizek osebni dohodek.

V osnutku predloga o ustanovitvi tega sklada je bilo določeno, naj bi vsaka delovna organizacija prispevala v ta sklad 10 din na zaposlenega.

Analiza zdravstvenega stanja borcev kaže, da predvsem borci NOV umirajo razmeroma mlajši, statistično ugotovljeno okrog 57 let stari, zato ne more nihče zanikati dejstva, da posledice narodnoosvobodilne borbe ne pogojujejo tega, da je v treh letih umrlo 43 tovarišev borcev.

Ob uvidevnosti vseh delovnih organizacij je sklad pričel delati v letu 1971 in je bilo v tem letu zbranih 41.082,80 din. V letu 1971 je bilo izkoriščenih 25.886,00 din, zdravljenje pa je koristilo 12 čla-

nov v zdraviliščih po 20 dni, 40 članov pa 10-dnevno preventivno zdravljenje.

V letu 1972 je bilo zbrano v sklad 64.770,55 din, porabljen pa je bilo 55.906,10 din. Zdravljenje v zdraviliščih je v tem letu koristilo 21 članov, preventivno zdravljenje pa 74 članov.

V letu 1973 je bilo zbrano 69.804,45 din, porabljen pa je bilo 56.329,00 din. V zdraviliščih je bilo 23 članov, preventivno 10-dnevno zdravljenje pa je koristilo 74 članov.

V letu 1974 je bilo zbrano 100.347,00 din, porabljen pa je bilo 76.924,80 din. V zdraviliščih se je zdravilo 23 članov, 10-dnevno preventivno zdravljenje pa je koristilo 83 članov.

Do 13. septembra 1975 je bilo skupno zbranih 130.572,70 din, do tega datuma pa je bilo porabljenega 123.060,35 dinarjev. Zdravljenje v zdraviliščih je do 13. 9. koristilo 33 članov, 10-dnevno preventivno zdravljenje pa 55 članov.

Sredstva sklada se trošijo namensko, vsako leto ob zaključku tekočega leta pa se dostavijo vsem delovnim organizacijam poročila o poslovanju in koriščenju sklada.

Ob tej priliki se v imenu predsedstva Zveze združenj borcev NOV Hrastnik in vseh članov zahvaljujemo vsem delovnim kolektivom in skupščini občine Hrastnik za pomoč in razumevanje pri dodeljevanju finančnih sredstev v sklad za zdravljenje borcev.

Posebno pa se zahvalimo delovni organizaciji Splošno trgovskega podjetja Hrastnik za njeno dodatno pomoč, ki je v tem letu dogovorjeni znesek povečala na 20,00 din na zaposlenega.

Mimogrede in kar tako

Ne morem si kaj, da si mimogrede ne postavim vrsto vprašanj, toda glej — odgovora nikakor ne najdem.

Tu mislim predvsem o proizvodnji, stabilizacijskem programu, o osebnih dohodkih in še in še...

Ker sem kolikor toliko družbeno aktiven član našega podjetja in član nekaterih odborov, se mi zdi potrebno, da osvetlim nekatere trenutne slabosti. Kot vemo, jih je nekaj, mimo katerih pa ne moremo, ne da jih osvetlim iz zornega kota, kot se temu tako pravi.

Človek ali neposredni proizvajalec bi, blago rečeno, pričakoval od nekaterih služb ali posameznikov v našem internem časopisu odgovor na ta in podobna vprašanja, pa do sedaj ni bilo ničesar zaslediti, niti toliko ne, da bi se izvedelo, v kakšnih trenutnih premikih se nahajamo.

Pričakovati bi bilo seveda vse najboljše, glede tega že, da se zmanjša nerazumljivo visok odstotek loma, ki ga nikakor ne moremo spraviti v realne okvire. Posebna tema vsega tega je, kar je zadnje čase stalno in vsepovsod prisotna, slaba kvaliteta steklene mase. Ker se ti problemi slišijo na vseh ali na skoraj vseh odborih in neskončno dolgi sestankih, se vprašam: koliko časa bomo še poslušali o nekakšnih objektivnih in subjektivnih težavah?

Hrastniški borci s to akcijo občutimo solidarnost delovnih ljudi in iz tega razloga ima ta akcija globok družbenopolitični pomen. V letu 1975 so se usluge zdravljenja borcev v zdraviliščih močno povečale, kakor tudi pri 10-dnevnem preventivnem zdravljenju, da bomo verjetno stroške zdravljenja z zbranimi sredstvi letos v celoti težko pokrili.

Nato je predsednik v imenu občinskega odbora Zveze združenj borcev NOB občine Hrastnik podaril dr. Vinku Dimitroviču skromno spominsko darilo v znak priznanja in tesnega sodelovanja pri pomoči, ki jo osebno nudi našim borcem pri njihovem zdravljenju.

Tovariš zdravnik dr. Vinko Dimitrovič se je zahvalil za izkazano čast in poklonjeno spominsko darilo, ki ga ni pričakoval, ter obljubil, da je pripravljen vedno in povsod nuditi potrebno zdravstveno pomoč borcem, v kolikor bo to v njegovi moči. V kratkih obrisih je orisal tudi težave in probleme, ki jih morajo reševati na ljubljanski polikliniki, vendar je pripravljen pomagati tudi nam pri organizaciji stalnega zdravstvenega dispanzerja za borce v naši občini.

S tem srečanjem se je občinski odbor zveze združenj borcev NOV želel oddolžiti odbornikom krajevnih organizacij, sekcijam in komisijam za njihov trud, ki ga preko leta vlagajo pri delu na terenu in želel odbornikom, da se medsebojno še bolj spoznajo ter pogovorijo in izkušnje koristijo pri svojem nadaljnjem delu.

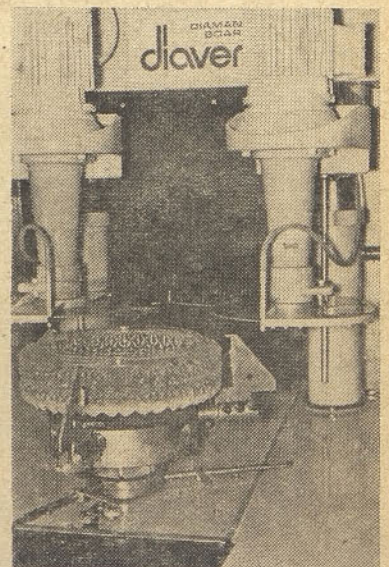
K. J.

ZAHVALA

Vsem predpostavljenim in sodelavcem zmesarne se zahvaljujem za darilo, ki sem ga dobil. Spominjalo me bo vedno na preteklo delo.

Želim veliko zdravja in večjih uspehov pri delu.

Miroslav Štrbucelj

Novi stroji za rezanje razsvetljavnih teles (plafonjer), že odrezan izdelek

Tekmovanje ribiške družine

V nedeljo, 17. avgusta je bilo tekmovanje ribičev Ribiške družine Hrastnik. Tekmovanje je bilo v rezervatu v Litiji ob rekordnem številu udeležencev — 53 tekmovalcev. Še pred napovedano uro je bilo skoraj vse pripravljeno za začetek tekmovanja. Tudi organizacija je bila dobra. Vreme, čeprav brez sonca, je bilo zelo prijetno za tekmovalce.

Tekmovanje se je pričelo ob 6,30 zjutraj in končalo ob 10,30. Prav zanimivo je bilo gledati tekmovalce, ki so pridno zategovali palice ter polnili svoje mreže z ribami. Tudi prisotni gledalci so prišli na račun, kajti stalno so lahko opazovali borbo ribičev z ribami pri vlačanju na suho, kajti ribe niso ravno mirne v vodi. Pri vsem tem je bilo tudi malo smole za enega najboljših članov, kajti iz mreže so mu ušle tri »ribice« in seveda niso prišle v poštev pri ocenjevanju. Na prigovor nekaterih je mirno dejal, da jih je poslal, da se še malo zredijo. Torej tudi ta spodrsrlaj ni vrgel našega »Francita« iz tira, kajti on je neprizadeto nadaljeval z lovom. Ko je vodja tekmovanja tov. Benčina Emil dal znak za zaključek tekmovanja smo pri tehtanju plena tekmovalcev ugotovili naslednji vrstni red:

1. mesto je osvojil tov. ULDRJAN Tomo. Ulovil je 20 komadov rib v teži 5,43 kg.

2. mesto je osvojil tov. LASNIK Milan. Ulovil je 18 komadov rib v teži 5,21 kg.

3. mesto je osvojil tov. ŠOBA Jože I. Ulovil je 15 komadov rib v teži 3,93 kg.

Na naslednja mesta sta se uvrstila tov. EKIČ Djemal in tov. MATEK Jože. Slednji je uplenil tudi največjo ribo — postrv, ki je tehtala 1,44 kg.

Skupno število ulovljenih rib je 207 komadov, kar predstavlja družinski rekord uplenjenih rib.

Prvi trije uvrščeni so prejeli praktične nagrade ter jim čestitamo.

Pripomniti tudi velja, da se je tekmovanja udeležil tudi eden naših najstarejših članov in dolgoletni vestni funkcionar RD tov. SELAN Edi, ter mu želimo, da se še mnogokrat udeleži družinskega tekmovanja.

Po končanem tekmovanju smo se odpeljali na Savo v gostišče »Berdajs«, kjer smo se pošteno okrepčali. V tem času je naš podpredsednik RD s svojima pomočnikoma pridno pripravljali ribe za peko. Torej tudi piknik, ki so se ga udeležili tudi nekateri svoji tekmovalcev, je minil v veselem razpoloženju ob dobri kapljici. Vse je minilo v prijetnem razpoloženju in v želji, da se kmalu spet vidimo.

Istega dne je RD LITIJA priredila meddruštveno tekmovanje, kjer je naša ekipa v sestavi: Štiher, Ličen, Ačkun osvojila drugo mesto, naš član Štiher Robert pa med posamezniki drugo mesto, za kar njemu in vsej ekipi čestitamo k uspehu.

V prihodnje želimo vsem ribičem kakor tudi RD Hrastnik še nadaljnjih uspehov in kličemo: »Dober prijem«

Grčar Karl

Pohod AVNOJ po poteh revolucije

Akcija je bila s strani republiške konference ZSMS organizirana že petič, vendar je bila letos prvič zveznega pomena. Jubilejni peti pohod AVNOJ je povsem uspel. Zastavljene cilje smo brigadirji v celoti dosegli in kar je najvažnejše, dokazali, da je naša mladina sposobna ohraniti neuvrščeno samoupravno socialistično Jugoslavijo pred kakršnim koli sovražnikom, saj smo pohodniki brez večjih težav zmogli napore, ki jih je leta 1943 morala premagati slovenska delegacija.

Glavni namen pohoda je bilo obujanje revolucionarnih vrednot naše narodnoosvobodilne borbe in naše socialistične revolucije. Za neposreden stik nas mladih z našo preteklostjo so skrbeli udeleženci narodnoosvobodilne borbe Janko Gregorič, Viktor Cvelbar-Stane, Tončka Vodnik, Brane Jakovljevič in narodni heroj Albinca Ho-

Tudi na maršu ni manjkalo dobre volje

čvar-Mali. Vseh pet se je med nami počutilo mlade. Med drugim je to dokazoval tudi Viktor Cvelbar-Stane, ki je na nekaterih marših diktiral tempo na čelu kolone.

Brigada AVNOJ 75 je bila sestavljena iz štirih čet in posebne enote, vsi sestavni deli pa so se imenovali po velikih jugoslovanskih revolucionarjih in narodnih herojih. Prva četa je nosila ime Iva Lola-Ribarja, druga se je poimenovala po Francu Rozmanu-Stanetu, tretja po Slavi Klavori, četrta po Karlu Destovniku-Kajuhu, peta, posebna enota pa po Tonetu Tomšiču. Pohodniki smo se že na začetku težke in naporene poti seznanili z revolucionarnim delom teh herojev.

Eden temeljnih namenov pohoda je bil tudi krepitev bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi. Korakali smo skozi tri republike, brigada pa je imela prvič tudi zvezni značaj. Na poti so sledeli slovenske delegacije na drugo zasedanje AVNOJ v Jajce smo se srečevali z novimi kraji in novimi spoznanji. Povsod so nas ljudje in mladina prisrčno sprejemali, ravno tako kot med vojno borbe, le v Drvarju nas mladi »še povohali niso«.

V vsaki četi so bili tudi trije vojaki, ki so v celoti opravičili poslanstvo JLA v naši družbi. Povsod so prednjačili, zlasti pri izkazovanju tovarištva, seveda pa

Končno na cilju — četa Franca Rozmana-Staneta

jim je pomagala tudi izurjenost. Vaščani Sinjega vrha, od koder smo krenili na prvi marš proti blizu 40 kilometrov oddaljenemu Ogulinu, so nas izredno prisrčno sprejeli. Pač, bili smo mladi in mladih je v vasi vse manj. Zagotoviti smo morali, da se bo tudi prihodnje leto tamkaj ustavila brigada AVNOJ. Na svoji dolgi poti — letos je bil pohod posvečen tudi 30-letnici osvoboditve in 40-letnici druge pokrajinske konference SKOJ za Slovenijo — smo se ustavljali v samih znanih krajih iz NOB, v Otočcu, Bihaču, Donjem Lapcu, Srbu, Bosanskem Petrovcu, Drvarju, Rorah, Glamoču, Livnu, Bugonju, pa Jajcu, ki je bilo cilj brigade, in nazadnje še v Mrkonjič Gradu, Sanici in Kozari, kjer smo se udeležili tudi delovne akcije.

Pohod AVNOJ 75 je bil tudi politična šola v malem. Predavanja s področja naše revolucionarne zgodovine so bila številna, v vsakem kraju so nam jo predstavili preživeli borci. Med drugim je o neposrednih nalogah mladih na področju obujanja revolucionarnih tradicij in sploh na področju vključevanja v vseljudsko obrambo predaval Ludvik Filo, komandant letošnje brigade, o aktualnih nalogah zveze komunistov je govoril Emil Rojc, obiskali pa so nas še Tone Fajfer, Niko Mihajlovič, general Žeželj, Branko Mikulič, Marjan Orožen in še mnogo drugih v krajih, kjer smo se ustavili. Brigade so spremljali tudi radioamaterji, ki so vzpostavili okrog nas tri sto zvez ter tako pripomogli, da je o akciji slovenski mladine zvedel čimširši krog ljudi.

Pod pohod AVNOJ 75 bomo lahko potegnili črto šele takrat,

ko bo v Sloveniji organiziranih 150 pohodov AVNOJ v malem. Toliko nas je namreč bilo in takšno nalogo smo si zadali. Takšni pohodi morajo postati sestavni del dejavnosti zveze socialistične mladine v vseh sredinah. Morajo biti angažirani ter vsebovati vse komponente, oživljanje tradicij NOB, krepitev bratstva in enotnosti, razvijanje tovarištva in solidarnosti ter odgovornosti, priprave mladih na vključevanje v koncept vseljudske obrambe, politična šola in še bi lahko naštevali. Akcija AVNOJ 75 bo vsem udeležencem nedvomno ostala v trajnem spominu, brigadirji si bomo ostali trajni tovariši, svojo revolucionarnost pa bomo morali dokazovati z aktivnim družbenopo-

Druže Tito, mi ti se kunemo

litičnim delom. Letos se bomo srečali še enkrat in sicer oktobra v Kočevju, ko bodo tudi podeljene članske izkaznice zveze komunistov tistim brigadirjem, ki so jih čete in potem aktiv zveze komunistov za izjemna prizadevanja predlagali za sprejem v ZK.

Tone Bezgovšek

ZAHVALA

DRAGE SODELAVKE!

Iskrena hvala za dragocena darila in krasen šopek, kar me bo vedno spominjalo na vas.

Posebno hvala še vsem tistim sodelavkam, katere so še posebej pripravile, da je bil poslovilni dan čim lepši.

Vaša vdana sodelavka
Zaletel Kristina

Končana mladinska poletna politična šola

Mladinska poletna politična šola, ki je bila od 22. do 28. avgusta v šoli RSNZ v Vikrah pri Ljubljani, je zaključila z delom.

Skoraj štiri sto mladih aktivistov Zveze socialistične mladine Slovenije in aktivistov družbenih organizacij, ki so kolektivni člani ZSMS, je teden dni zavzeto obravnavalo teoretične teme, aktualna vprašanja družbenega razvoja, kritično ocenjevalo organiziranost in idejnopolitično učinkovitost ZSM ter se dogovarjalo o uresničevanju akcijskega programa.

Leto so v šolo občinske konference ZSMS in organizacije (kolektivni člani) kadrovali aktiviste, ki v podobnih izobraževalnih oblikah še niso sodelovali. S tem smo v omenjenih organizacijah dobili in tudi izkoristili možnost, da povečamo število usposobljenih kadrov za delo v ZSMS.

Prevladovale so »teoretične« teme, ki so udeležencem omogočile zvišati nivo teoretičnega znanja, torej tistega, kakršnemu v naši organizaciji posvečamo posebno pozornost. Delo v skupinah je omogočilo pripravo programa, ki je ustrezal značilnostim dela na posameznih področjih. Tudi mladi iz OK ZSMS Hrastnik so v dopoldanskem delu sodelovali po skupinah, in sicer v skupini predsednikov občinskih konferenc in medobčinskih svetov ZSMS, Vili ZALETEL, ter v skupinah za idejnopolitično delo in kulturo — Tone POVŠE, za družbeno ekonomsko odnose — Boris VOLAJ, za krajevne skupnosti — Borut SLANŠEK, za splošni ljudski odpor — David SREBOTNIK, za informacije — Emi PILIH, za družbene in društvene organizacije — Niko SKOČIR, v skupini za vzgojo in izobraževanje pa nismo bili zastopani. Popoldanski čas na MPPŠ 75 pa je bil namenjen

skupnim plenarnim zasedanjem in javnim tribunam.

Da pa bi se neposredno seznanili s področji, na katerih delujejo, so slušatelji MPPŠ 75 obiskali delovni organizaciji Litostroj in Lek, marksistični center pri CK ZKS, celodnevno šolo na Dobrovi, Krajevno skupnost Posavje (LJ. Bežigrad), poligon Vrhnika in časopisno hišo Delo. Predavalo je 45 znanih družbenopolitičnih delavcev, mlade pa so seznanili z aktualnimi vprašanji naše samoupravne socialistične graditve in predvsem vloge in nalog mladih pri tem.

Udeleženci so temeljito izkoristili možnost, da povedo svoje mnenje o obravnavanih družbenih problemih. Marsikdo je iz teh diskusij pridobil tudi zelo praktične napotke, kako reševati in se spopadati s problemi.

Vse to pa je seveda veliko prispevalo k enotni vsebinski usmeritvi naše organizacije. Vsi udeleženci so sedaj pred odgovorno nalogo. S tem, da so se pridružejo prejšnje mladinske poletne politične šole, so prevzeli tudi obveznosti mobilizatorjev družbenopolitične dejavnosti v osnovnih organizacijah, občinskih konferencah ZSMS in organizacijah — kolektivnih članih. Svoje znanje in izkušnje morajo prenesti na druge člane ZSMS, še zlasti pa morajo biti nosilci že v tem trenutku silno aktualnih nalog v zvezi s stabilizacijo, uresničevanja sklepov IK P.ŠK ZKS in sekretariata predsedstva RK ZSMS itd.

Udeleženci so bili v šoli, zavzeti, odgovorni, kritični. Prepričani smo, da bodo takšni tudi v delu osnovnih organizacij, v občinskih konferencah ZSMS in drugih organizacijah, ki so jih na šolo poslale.

Tone Bezgovšek

Skupnost slovenskih občin izvršni odbor

Spoštovani!

V novembru bo izšel zbornik Prazniki slovenskih občin, posvečen 30. obletnici zmage nad fašizmom in 30. obletnici osvoboditve naše domovine.

Zbornik izdaja Skupnost slovenskih občin. Za pripravo in natis zbornika je bil sklenjen poseben dogovor s skupščinami slovenskih občin in mesta Ljubljane, ki so tudi izbrale avtorje in nato v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami sestavke verificirale. Poleg avtorjev, ki so jih sestavljali udeleženci NOB, raziskovalci in poklicni zgodovinarji, so pri pripravi in urejanju zbornika sodelovali tudi drugi znanstveni sodelavci in poseben uredniški odbor. Zbornik obsega poljudnostrokoven opis dogodkov, ki so bili izbrani za občinske praznike in prazniki mesta Ljubljane, avtorji pa so po svoji presoji vtakali v opisovanje tudi dogajanje pred dogodki in po njih ter dali s tem širši vpogled v zgodovino našega

revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilne borbe.

Zbornik je pisan mozaik dogodkov iz naše revolucionarne preteklosti, saj posega z opisi praznikov, npr. prav v čase protifašističnega boja v Marezigah v letu 1921, spopada revolucionarnega delavstva z orjunaši v letu 1924 in revirske stavke leta 1934 ter prek ustanovitve in organiziranja Osvobodilne fronte, formiranja prvih partizanskih enot, organizacije ljudske oblasti pa vse do osvoboditve in zadnjih bojev v drugi svetovni vojni na našem ozemlju.

To je prva publikacija pri nas, v kateri bomo predstavili vse slovenske občine skozi dogodke posebnega pomena, ki so bili izbrani za občinske praznike, in tudi prava, ki na tak način obravnava in osvetljuje del naše revolucionarne zgodovine in s tem daje bogat prispevek k oživljanju tradicij revolucionarnega gibanja.

Zbornik je bil izbran med tiste publikacije v letošnjem jubilejnem letu, ki bodo imele posvetilo, da so izdane v počastitev 30. obletnice osvoboditve. Imel bo format 22 x 22 cm in bo obsegal 200 strani.

Zbornik je rezultat prizadevanj vseh slovenskih občin in mesta Ljubljane, organov Skupnosti in nad 60 neposredno angažiranih sodelavcev.

Želimo, da bi ta publikacija prišla med čim širši krog naših delovnih ljudi in občanov. Šolam in mladini bo zbornik koristen učni pripomoček pri obravnavanju revolucionarnega delavskega

gibanja in narodnoosvobodilne borbe, delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam in drugim pa naj bi služil še posebej kot spominsko darilo zaslužnim delavcem, delegatom idr. ob raznih spominskih, jubilejnih in podobnih priložnostih, vsakomur pa bo tudi lepa dopolnitev njegove knjižne zbirke.

Prednaročniška cena zbornika je 100.- din, prednaročila pa sprejemamo do 10. novembra 1975 na naslov: Skupnost slovenskih občin, Ljubljana, Cankarjeva c. 5, žiro račun št.: 50101-678-48155.

PESTRA ŠPORTNA REKREATIVNA JESEN

Odbor za športno rekreacijo je na svoji seji 12. 9. 1975 razpravljal o več perečih problemih, kateri nekako zavirajo nadaljnji razvoj športne rekreacije v našem podjetju. Nadalje je osvojil plan aktivnosti za jesensko-zimsko periodo. Ne, tako je treba povedati, da bo le-tega težko realizirati v polni meri, ker to pač ne dovoljujejo že tako skromna finančna sredstva.

Pod prvo točko dnevnega reda je odbor pregledal rezultate in predelal splošne vtise z nastopa naših športnikov na XII. steklarskih igrah v Zaječaru. Če smo lahko z uspehi naših predstavnikov še kako zadovoljni, pa nikakor ne moremo biti zadovoljni z organizacijo in še vsem drugim, kar gre poleg takšne športne in družbenopolitične manifestacije, kakšne so steklarske igre. Organizatorjem lahko največ očitamo njihovo neresnost, s kakšno so pristopili k organizaciji. Vse preveč je bilo indolentnosti, da bi prireditve lahko v celoti uspela. Sicer je malce nerodno na tem mestu ponovno potrjevati slabo organizacijo, vendar smo na to skoraj prisiljeni. Kajti, žalostno je, da nam še do danes organizator ni poslal končnih rezultatov, poleg njih pa tudi bronaste medalje našim strelcem. Mislim, da ta podatek dovolj zgovorno govori o načinu, s kakšnim so organizatorji pristopili k organizaciji iger. Zato je organizatorje treba ponovno opozoriti na njihovo neresnost, v nasprotnem primeru pa obvestiti o tem komite XII. steklariade.

Nadalje je odbor razpravljal tudi o kadrovske spremembah znotraj odbora. Zadnje čase je namreč opaziti, da so nekateri člani skrajno neresno pričeli jemati delo v odboru. Takšno netovariško ravnanje, če ga lahko tako imenujemo, je imelo za posledico, da je celotno delo padlo na ramena 3-4 članov, ki pa tudi ne morejo vsega sami opraviti. Zato je bil odbor mnenja, da so nujno potrebne nekatere kadrovske spremembe. O teh problemih smo seznanili tudi predsedstvo sindikata OZD, ki je takšne kadrovske spremembe tudi potrdil in odobril. Po teh spremembah bo novi predsednik odbora za športno rekreacijo tov. ing. Guzej Jože, dosedanji predsednik tov. Premec Jože, ki je to funkcijo več let uspešno opravljal, pa bo prevzel nalogo tehničnega organizatorja športne rekre-

acije, za kar je končno tudi opravil strokovni izpit pri VŠTK. Prav tako je bil angažirana nova administrativna moč, ker je dosedanja članica odbora, ki je opravljala to nalogo, tov. Bratuševa, odšla iz podjetja. Še vedno pa v odboru manjkata 2 člana, za katere bosta morala dati predlog TOZD II in TOZD III. V takšni sestavi je upravičeno upati, da bo delo odbora vsaj nekoliko zaživelo, in da ne bodo odbor predstavljali samo posamezniki, kot je bil primer v zadnjem času.

Odbor je nadalje potrdil program dela za jesensko-zimsko periodo. Ta obstoji v glavnem na dosedanji praksi. Tako bomo nadaljevali z medobratnimi tekmovanji, ponovno pa bomo organizirali tekmovanje za posameznike, katero je bilo preteklo leto s simpatijami sprejeto med našimi člani. No in prav o tem tekmovanju naj povem nekaj besed. Športne discipline bodo tudi letos iste. Se pravi kegljanje, streljanje z zračno puško, pikado in namizni tenis. Sprememba je le v starosti. Tako bodo v prvi skupini nastopali vsi tisti, ki bodo v letošnjem letu dosegli 40 let, drugo pa bodo predstavljali tekmovalci nad 40 let. Ženske bodo nastopale v enotnem razredu. Še ena sprememba bo letos. Vsi nastopajoči bodo lahko večkrat tekmovali, šteli pa jim bomo le najboljše dosežek iz posameznih disciplin. S tem želimo doseči večjo aktivnost in ne nazadnje tudi množičnost. Tekmovanje naj bi se pričelo predvidoma v tem mesecu.

Teče pa že drugi del tekmovanja v malem nogometu. Značilnost prvih srečanj je slaba igra nogometašev Delavnic, ki so v prvem delu zabeležili same zmage, medtem, ko v drugem delu še niso okusili slasti zmage.

Poglejmo izide:

8. kolo	
Notranji obrat I : Notranji obrat II	1 : 7
Delavnice : Orodjarne	1 : 1
Avtomati : skupne službe	3 : 7
9. kolo	
Orodjarna : skupne službe	4 : 0
Notr. obrat II : Delavnice	3 : 0
Samski dom : Not. obrat I	6 : 1
10. kolo	
Delavnice : Samski dom	1 : 1
Avtomati : Orodjarna	4 : 5

(Nadaljevanje na 11. strani)

PESTRA ŠPORTNO REKREATIVNA JESEN

Lestvica

Delavnice	9	6	2	1	24	: 8	14
Notr. obr. II	8	5	1	2	33	: 12	11
Orodjarna	9	4	1	4	34	: 29	9
Sk. službe	8	4	0	4	26	: 28	8
Samski dom	8	3	2	3	16	: 21	8
Avtomati	8	3	0	5	27	: 38	6
Notr. obr. I	8	1	0	7	10	: 32	2

Takšna je oziroma bo aktivnost znotraj našega podjetja. Precejšnja aktivnost pa se nam obeta tudi v občinskem merilu. Skupna komisija za športno rekreacijo je namreč za letošnjo jesen izdelala precej obširen program. Poglejmo kaj vsebuje.

Skupna komisija za športno rekreacijo pri telesno kulturni skupnosti Hrastnik in občinskem sindikalnem svetu Hrastnik

RAZPISUJETA

TRADICIONALNO SINDIKALNO PRVENSTVO OBČINE HRASTNIK ZA LETO 1975 V NASLEDNIH PANOGAH:

MOŠKI:

1. Mali nogomet
2. Rokomet
3. Odbojka
4. Košarka
5. Namizni tenis
6. Kegljanje
7. Streljanje
8. Šah
9. Kros
10. Smučanje

ŽENSKE:

1. Rokomet
2. Odbojka
3. Namizni tenis
4. Kegljanje
5. Streljanje
6. Šah
7. Kros
8. Smučanje

Kategorije: Tekmovanja bodo letos prvič ločena po kategorijah in to: mlajši člani in članice do 35. leta starosti, starejši člani in članice nad 35 letom starosti.

Prijave: Prijave pošljite pisмено na naslov:

Telesnokulturna skupnost Hrastnik — Komisija za rekreacijo (Laznik Adolf) ali telefonično na št. 814-755 (Mlinar Andrej) najkasneje do konca tega meseca. Prijava mora vsebovati vse podatke, ki so na posebnem priloženem vprašalniku.

Urnik tekmovanj bo posredovan takoj po končanem roku za prijavo, tekmovanja pa se bodo pričela takoj v začetku oktobra s prvenstvom občine v krosu, v soboto 4. 10. 1975.

Propozicije tekmovanj boste prejeli skupno z urnikom tekmovanj, danes pa že prilagamo propozicije in razpis za kros.

Podelitev naslovov: Komisija bo podelila naslove vsakemu zmagovalcu v posamezni panogi, v posamezni kategoriji, skupnim zmagovalcem v posameznih kategorijah, poleg tega pa bo proglašen tudi skupni zmagovalec OSI. Podelitve diplom, pokalov in praktičnih nagrad bodo takoj po končanih tekmovanjih, rezultati pa bodo objavljeni v biltenu športne rekreacije za leto 1975.

Občinski sindikalni svet in TKS Hrastnik zavezujeta vse organizatorje rekreacije in vse OOS, da zagotovijo udeležbo na OSI v čim večjem številu.

Predsednik komisije za SR:
Laznik Adolf l. r.

Seveda bomo tudi na teh tekmovanjih sodelovali. Hvale vredno je predvsem spoznanje, da se k letošnjim OSSi pristopa z veliko večjo mero resnosti. Spodbuden in zanimiv pa je tudi način tekmovanj. Tu mislimo predvsem na starostno opredelitev nastopajočih, starostno opredelitev med nastopajočimi, ki bo prav gotovo zbudila večje zanimanje in imelo za posledice večjo množičnost. Toliko o delu in programu na polju športne rekreacije. O rezultatih pa bomo poročali pozneje.

Prejo

Ekipa prve pomoči Oskar Maurer, Franc Groznik in Ivan Šepetavec pri praktičnem preizkusu znanja

Marinka, Peter in Jože hite, da bi čimprej nudili prvo pomoč ponesrečencu

Predsednik tekmovalne komisije dr. Jože Toplak daje navodila ostalim članom komisije

V SLIKI IN BESEDI

Tekmovanja RK Hrastnik so se udeležile tudi ekipe prve pomoči iz steklarne

ZGODOVINA RIBIŠTVA IN RIBIŠKE ORGANIZACIJE HRASTNIK

(NADALJEVANJE)

Iz navedenega lahko sedaj mirno sklepamo, da je temu upravnemu odboru, v sestavi Sobe Jožeta I. in II., Grčar Karlija, Medved Karlija, Rodošek Karlija, Seničar Ernesta, Vučetič Ivana, Kosmač Franca in Štiher Roberta zares uspelo docela pomiriti razburljive duhove znotraj družine. Saj v prid temu govori že sama uspešno izpeljana proslava 20-letnice Ribiške družine Hrastnik, ki se je svečano vršila na dan republike 29. 11. 1974 v prostorih steklarske godbe Svobode II.

Za izpeljavo te važne obletnice je vsekakor bilo nujno potrebno tesnejše sodelovanje širokega kroga članstva. To sodelovanje pa je brez dvoma že zrcalila proslava sama. Saj je organizacija proslave brezhibno delovala od začetka do konca. In kot smo imeli priložnost videti, se je bil ves ceremonial proslave, ki je bila povezana z razvitjem društvenega prapora — na katerega je ob slavnostnem trenutku razvitja prapora pripel nanj tudi svoj lastni podarjeni trak naš dolgoletni član Ribiške družine Hrastnik tov. Strašek Jože, — odvijal v nekem zglednem zaporedju. Če tu še pripominjam, je v zdušje v nabito polni dvorani bilo nepopisno. Zbrano članstvo je vse govornike kot tudi posebne odlikovance, nagradilo z navdušenim ploskanjem.

Na proslavi sami smo žal pogršali le nekatere vidnejše družbenopolitične predstavnike, ki se našemu vabilu iz neznanih razlogov niso odzvali. Vendar so na proslavi bili tudi zastopniki sosednjih ribiških družin iz Zasavja: iz Radeč, Trbovelj, Zagorja in celo iz Vevč. Ti so pripeli tudi svoje trakove za naš prapor. Za trakove so prispevale še: Steklarna Hrastnik (ki je bila boter), Podravka Koprivnica, Kemična tovarna Hrastnik in strelska družina »Steklar« Hrastnik.

Na sami proslavi 20-letnice ribiškega obstoja Hrastnika je sodelovala tudi godba na pihala Svobode II, ki je zadala trenutkom svečanosti in trenutkom sproščenega vdušja še poseben čar. Zato naj ne bo odveč, če ob tej priložnosti izrazim v imenu najširšega kroga članstva še posebno zahvalo organizatorjem te proslave, ki so se nemalo potrudili — v kratkem roku treh mesecev — izpeljati takšno obširno zadevo, ob kateri bi odpovedali mogoče še zelo ustaljene in z dobrimi kadri zasedene organizacije.

Predvsem gre zahvala tovarišem, ki so imeli na skrbi to proslavo z dokumentiranim tekstom opravičiti. Toda na pomoč so priskočili številni člani ribiške družine, ki so več ali manj pripomogli, da se je tudi ta zadeva v danem roku opravila.

Tu sem dolžan zapisati tudi njihova imena:

Plaznik Hubert, Krajšek Jože, Bajda Franc, Gornik Peregrin, Ličen Dori, Selan Edi, Knez Alojz, Benčina Emil, Štiher Robert, Šoba Jože I., Obermajer Anton, Lasnik Urban in Kavzar Elizabeta, hči Janeza Flisa, ki je bil, kot vemo, eden izmed pionirjev ri-

bištva v Hrastniku.

Preden bi sedaj zaključil to našo nadvse bogato zgodovino, mi narekuje dolžnost, da posvetim še nekaj odstavkov stanju naših voda v polpreteklem in preteklem času ter o rapidnem onesnaževanju voda s strani rudnikov in industrij Zasavja v nekaj zadnjih letih.

Pri podajanju podatkov se bom kolikor mogoče držal le hrastniškega območja in seveda tudi navedb izdanega elaborata dipl. inž. agronomije ter stalnega sodnega izvedenca pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, tov. Antona Simončiča.

Uvodoma se zahvaljujem tovarišema Lasnik Urbanu in Bregar Francu, ki sta mi dobrohotno omogočila pristop, oziroma mi prepustila zajetni arhiv odškodninske komisije pri ZRD Zasavja, katerega v Hrastniku ni bilo najti.

Kot se še prav dobro spominjamo starejši ribiči in občani, je bila reka Sava od Zagorja navzdol pred I. svetovno vojno in še po II. svetovni vojni nekaj let, napol čista. Imela je sicer le malce črn lesk, a vendar se je videlo njeno dno do 1 m globine. Njeno kamenito dno je bilo povsod zelo poraščeno z zelenim mahom, kar je bilo več kot dokazano, da je bila voda še povsem zdrava in neokrnjena od odplak industrij.

Rečna struga je za tiste čase vsebovala v sebi še dovolj kisika in tudi svetloba je prodirala do njenega dna. To vse pa je pogojevalo in omogočilo življenje povsem malim vodnim organizmom, ki so tako rekoč predstavljali poglavitno hrano ribam. Žal, da nimamo povsem zanesljivih podatkov o stvarnem stanju rib v reki iz tistega obdobja, zato se bomo morali zadovoljiti pač s podatki, ki so mi jih posredovali nekateri še živeči stari ribiči in občani, ki se dodobra spominjajo takratnega stanja v reki. Ker sem tudi sam starejši ribič in tudi donekle poznam te stvari bi dejal, da bodo ti podatki le 70% točni. Pa naj nas to ne moti, ker stanje je bilo takrat več kot zadovoljivo.

Ne mislim pretiravati, če potrdim, da je prav to naše območje — Doležalek—Touhe — bilo v prejšnjih časih najbolj bogato obdarjeno z ribjim življenjem. V naši vodi so živele, se drstile in se razvijale vse vrste rib. Niso bili le stalni gostje našega območja mreče, klini, plattice, ogrice in zelenke, ampak v velikem številu so bili tudi zastopani menjki, boleni, ostrizi, ploščarji, jeski, podusti in celo lipani, smuči in linji. Podust je na splošno v pomladnih dneh docela zasičila naš vodotok. Poleg omenjenih vrst je bilo v reki še na milijone zelenk in drugega drobiža ter podvrsti navedenih rib.

V teh časih so spretni in vztrajni mrežarji res prišli na svoj račun, predvsem spomladi, ko so se bile ribe pomikale po vodotoku navzgor in zopet jeseni, ko so splavale nazaj v svoje izhodiščne vode.

Mreže so bile za tiste čase dovoljene zgolj zaradi prevelikega števila rib, oziroma nikomur ni padlo na kraj pameti, da bi jih

bil prepovedal, ker je bilo rib več kot preveč.

Tu bi nam lahko služil podatek, da so takratni zakupniki na eni relaciji Doležalek—Touhe — vložili tudi do 20.000 in še več sulčjega zaroda. Število sulcev je v reki napravilo precejšen preprih. Zakupniki so jih vlagali v svojo korist in lastno zadovoljstvo. Bili so to bogataši, ki so se radi šopirili s svojim bogastvom in to jih je nagibalo, da so vtaknili svoj denar čestokrat tudi v dobre namene. Kajti sulci in ščuke so poskrbeli, da je ribji živelj ostal popolnoma zdrav.

Sicer pa je selekcijo opravila tudi narava sama in to predvsem ob povodnji. Povodnje kot vemo, so se vrstile vsakih nekaj let. Ob takih priložnostih so obrežni prebivalci pobirali ribe po travnikih, oziroma na tistih delih nad obrežjem, odkoder se ribe niso mogle več vračati v strugo, ko je voda upadla. Kdo bi jim to takrat zameril ali celo zabranil, saj so vendar opravili koristno delo, da se ribe niso zasmrdele in povzročale nepotrebne okužbe.

Ribiči so ob velikem vodostaju uspešno lovili ribe z mrežami. Iz nekega posredovanega podatka so zelo vztrajni ribiči ulovili dnevno tudi do 50 kg rib. Na splošno pa je znano, da je povprečen ribič ulovil na mreži in trnku letno tudi do 500 kg in še več kilogramov rib. Morda je število še večje, kajti v reki je bilo polno sulcev in ob takih priložnostih je sulc kaj rad zašel v mrežo. Če je bil ribič sam in to celo ponoči, je sulc šel z njim na dom. Npr. Znani ribič Bajda Matija, stari, je neke noči ulovil tri sulce, nekdo ga je ova dil in ko so prišli žandarji na ogled k njemu na dom, je imel v skledi razrezane kose raznih rib. Na peči pa so se v loncu kuhale sulčje glave, a tja žandarji niso pogledali in sum ni bil utemeljen. Zato je ribič Bajda še naprej ostal pošten in ugleden ribič.

O sulčjem lovu smo že uvodoma spregovorili in tudi poudarili, da je lov na sulce bil neka predprava, oziroma, da so sulce lovili le zakupniki sami, njih povabljeni gostje in seveda zapriseženi čuvaji, ki so vijačili po naročilu zakupnika. V našem pri-

meru so pač to bili bratje Plaznik.

V reki Savi — predvsem na območju tunel Touhe — je bilo ničkoliko kapitalnih sulcev, težkih tudi do 30 in še več kilogramov. V ilustracijo gornjih trditev naj nam služi ena izmed redkih ohranjenih slik, ki je bila posneta leta 1902. Na sliki je znani sulčar Plaznik Janez s kapitalnim sulcem, katerega je bil uplenil v vrtišču izpod postaje Hrastnik. Sulc je bil težak celih 25 kg in je bil ujet na piškurju. Seveda za njim nihče več ni ujel takšnega velikana v celem Zasavju.

Največjo ščuko je uplenil v Klembezovem vrtišču leta 1910 zelo pretkani ribič Maurer Viktor, stari, in to na mrežo. Tehala je celih 13 kg. Odslej tudi takih ščuk velikank za njim ni nihče več uplenil na našem območju.

Nekje smo že omenili, da so se gumijasti čofi pojavljali že v predvojnem času. Baje je Krajšek Jože prvi poskušal z njim srečo in uplenil tudi sulca. V povojnem času pa so piškurje sploh zamenjali cofi in blestivke. Z njimi so uplenili zelo veliko število sulcev. Spretnim sulčarjem, kot sta bila to brata Plaznik, so se v povojnem obdobju še pridružili Krajšek Jože, Benčina Emil, Šoba Jože, pozneje še Štiher Robert, Maurer Oskar, Jeran Nace in Žibret Fric ter Maurer Vili. Seveda so občasno vijačili še drugi ribiči, toda zelo uspešni so bili predvsem Benčina, Krajšek in Štiher. Benčina je vijačil le na blestivko, medtem ko so ostali poskušali srečo le na cof.

Tov. Krajšek Jože je zagotovo letno uplenil po en primerek. Medtem ko je imel Benčina mnogo več sreče, saj jih je letno uplenil od tri do pet komadov in dva med njimi celo zelo kapitalna. Eden je tehtal 15 kg in drugi 17,5 kg. Uplenjena sta bila pod postajnim viaduktom.

Tudi Šoba Jože I. je uplenil kapitalnega sulca v vrtišču pod Oprešnikom. Tehtal je 14 kg.

Zadnjega težjega sulca je uplenil znani ribič Vili Maurer in to v decembru 1968. leta v Deležalekovem vrtišču. Tehtal je 7,5 kg. Manjših primerkov so čestokrat uplenili tudi brata Jeran, Maurer Oskar, Žibret Fric ter Štiher Robert. Tudi Keber Blaž in Emeršič Milan ter še nekateri ribiči so imeli enkratno ali dvakratno srečo. Največ sulcev je bilo uplenjenih na območju tunel—Oprešnik in na območju Postaja—Touhe. Krajšek, Jeran in Žibret so prav vse uplenjene sulce ulovili v Touhah.

No, pa pustimo za sedaj sulčji lov ob strani.

Omenili smo, da je reka Sava bila v času pred I. in v času po II. svetovni vojni še nekaj let domala čista. To nam zgovorno potrjuje dejstvo, da so v reki do takrat obrežni kmetje še napajali živino in da so se hrastniški občani v poletnih vročih dneh v njej tudi kopali.

Znani Klembusov vrtiš je bil pravcata hrastniška plaža. Takrat namreč ljudje še niso pohajkovali na morje in je bila (Nadaljevanje na 13. strani)

Zgodovina ribištva in ribiške organizacije Hrastnik

(Nadaljevanje z 12. strani)
reka Sava vsaj delno enakovredna.

Klembusov vrtiš je bil zelo primeren za kopanje, saj je bila voda tu precej nizka in njeno dno je bilo povsem zasuto z drobnim prodrom. Predvsem spodnji del je bil idealen. In na izsušenem pradu se je ob vročih dneh kar trlo kopalcev. Najraje so se tam kopale ženske in seveda imenitniki iz Hrastnika. Iz nekega razloga smo del te plaže imenovali tudi »babjo plažo«. Lastnik posestva je vsako leto poskrbel, da je bil ozki pas travnika iznad brega reke vedno pokosen. Takih plaž je bilo na našem območju še več, npr.: pod »Zlato vasjo« ter plaža »pod njivami«, vendar je bila klembusova plaža najbolj primerna in vabljiva. Tu so kopalci — predvsem dečki 14—15 let radi lovili na črno zelenke. Lovili so jih na usločene bacike navezane na sukancu, ki je bil privezan na en meter in pol dolgi tanki šibi. Tu je bilo zelenk na pretek, sploh jih je bilo takrat polno v reki in ribiči so jih lovili z malimi mrežami, ki so imele zelo male luknjice. Nekateri ribiči so jih celo vložili v kozarce.

Omenili smo že, da je povprečen ribič letno ulovil od 350 do 500 kg rib. V to niso šteli sulci, če bi prišli še te, bi teža dosegla verjetno 600 in še več kilogramov. Katji sulcev je letno bilo polovljenih ca. 200 do 300 komadov in to kapitalnih.

Kot ve povedati Plaznik Hubert, sta on in njegov brat Jože sama polovila letno čez 100 komadov sulcev. Toliko ali še več jih je bilo polovljenih na mrežah, ostalo pa so polovili zakupniki sami, njihovi znanci in prijatelji, ki so nekajkrat letno hodili v goste.

Rekli smo že, da ti podatki drže le 70%, po vsej verjetnosti je bilo to število mnogo večje, toda že ti podatki nam zgovorno pričajo, kakšno je bilo stanje v reki na našem območju. To stanje pa se je začelo po letu 1954 rapidno spreminjati.

Nagla industrializacija in uvedba novih tehnoloških procesov v že obstoječe stare tovarne so znatno, če ne povsem pripomogle k hitremu uničenju naravnega ravnovesja naših rek.

Po letu 1954 je Ribiška družina Hrastnik beležila že nad 100 svojih aktivnih članov in prav v tem času, ko so si zahoteli delavci našega območja po trudu polnem delu najti malo več sproščenosti ob reki, jih je le ta postavila v zelo kočljiv in neznošen položaj. Reka Sava je od Zagorja navzdol postajala bolj in bolj nečista, kar je imelo za posledico nahitro in skrivnostno izginotje prenekaterih vrst rib.

To spremembo je lahko opazil sleherni ribič, ki je iz leta v leto ujel vedno manj rib. Na zadnjem sta se držala na našem območju le še mrena in klen. Tudi zelenke so začele izginjati ali se sploh niso več pojavljale. Območje, nekoč najbolj bogato z ribjim življenjem, se je začelo vidno spreminjati v povsem mrtvo cono.

Kot lahko prosto povzamemo iz vsestransko obdelanega elaborata sodnega izvedenca pri Okrožnem sodišču v Ljubljani dipl. ing. agronomije tov. Simončiča Antona iz leta 1971, je Rudnik Zagorje v letu 1957 produciral dnevno nad 1860 ton premoga. Ta premog je šel ves skozi mokro separacijo in je znašala količina odpadnih voda na 20 ur obratovanja 21600 m³ odpadnih voda. Po istem poročilu pa sta Rudnika Trbovlje—Hrastnik proizvedla nad 3000 ton premoga, od česar je šlo 85% skozi mokro in le 15% skozi suho separacijo. Separacija pa je obratovala 14 ur dnevno in se je iz nje odtekalo v reko Savo 200 litrov odpadnih voda na sekundo, oz. 10.000 m³ dnevno. Proizvodnja premoga pa se je po letu 1970 že dvignila nad 1.400.000 ton letno.

Termoelektrarna Trbovlje I. pokuri dnevno pri polnem obratovanju 2.000 ton premoga, od česar ostane 380 ton pepela in ogorkov. Od tega pride s hladilno vodo v reko celih 346 ton. Če k temu prištejemo še termoelektrarno II., ki že nekaj let obratuje, se zares nimamo kaj več čuditi nad groznim stanjem v naši reki, ki je postala že pravcata smrdljiva godlja. Saj termoelektrarna II. pokuri dnevno še več premoga in ves pepel in ogorki gredo z odpadno vodo v reko in jo do kraja zatrpajo.

To pa še zdaleč ni vse. Tu so namreč še Steklarna Hrastnik, Tovarna kemičnih izdelkov in tovarna Sijaj. Te omenjene tovarne pa zares niso nedolžne ovce pri onesnaženju naše nekoč prelepe reke.

Steklarna Hrastnik je po letih 1957 do 1971 pokurila dnevno 70 ton premogovega zdroba. Generatorskih odpadnih voda je bilo 7 m³. Te vode so v sebi vsebovale fenole, ki so bili za ribji življenj zelo hud strup. Z odpadnimi vodami je odšlo v reko na tone in tone katrana, ki se je oprijemal rečnega kamenja in sproti uničeval vso favno in vse vodne organizme, ki so bili poglavitna hrana ribam.

Po letu 1971 je Steklarna Hrastnik začela kuriti svoje talilne peči na mazut. Toda stanje v reki se proti pričakovanju ni prav nič spremenilo ali izboljšalo. Odpadne vode so sedaj prinašale v reko ogromno količino mazutovih kosmičev in kep, ki so še bolj zatrpale rečno dno in celo obrežje.

Zaradi teh katranovih, in pozneje mazutovih usedlin, je nastala v reki Savi pod izlivom potoka Bobna prava mrtva cona na zelo dolgi relaciji. Po vzetem vzorcu vode v reki Savi 50 m pod izlivom potoka Bobna je analiza pokazala, da vsebuje voda 44 mg/l fenola. Po vodi so plavale velike količine mazuta, ki so do 1 km dolžine napravile reko Savo povsem sterilno. Na tem delu je voda močno zaudarjala po fenolih in je vsebovala zelo mastne substance. Sedimenta je bilo za 100% več, trdota vode pa se je zvišala od 11,6 na 50,8, zvišali so se sulfati za 95%.

Poraba kisika — kalcijevega permanganata KMnO₄ se poveča od 69,5 na 664 mg, kar je ogrom-

no in bi v počasni vodi izzvalo pogin rib zaradi pomanjkanja kisika. To pa se v reki Savi le težko zgodi, ker je prevelik pretek vode. Pri najnižjem vodostaju pa ne bi bilo izključeno, da se to ne bi — ali se je celo tudi zgodilo — zastrupitve v letu 1972 na relaciji Postaja—Touhe, utemeljujejo to našo domnevo.

Sicer pa je Steklarna Hrastnik končno opravila s tem. Zadnja leta mazut več ne teče v reko, ker ga tovarna prečiščuje in ponovno uporablja.

Steklarna Hrastnik je v preteklih letih plačala RDZ ogromne vsote odškodnin, medtem ko je TKI Hrastnik plačala bolj simbolični znesek, če ne celo smešen znesek za vse tisto, kar so v resnici povzročale prav njene odpadne vode. Imeli bomo priliko zadevo presojati.

Kemična tovarna Hrastnik odvaja v potok Boben 500 m³ industrijskih odpadkov, ki vsebujejo 1.600 kg pepela, 1.770 kg kalcijevega sulfata, 67 kg fosforne kisline, 42 kg natrijevega sulfata, poleg tega pa še mnoge kloride, magnezijev sulfat, zeleno galico, fenole, flurosilicijevo in žvepleno kislino.

Analiza vode, vzeta 2. 11. 1970 v Bobnu pot TKI je pokazala, da ima voda zelo malo kisika 4,5 mg/l vode. Riba jo rabi 8 mg/l da lahko živi (18 ml/l), anorganskega sedimenta, zvišane količine kloridov za 21 mg/l, zvišano trdoto za 50,30 mg/l, zvišano koli-

čino fosfatov na 268 mg/l. Voda je ob samem dotoku odplak gosta. Pozneje sediment izpade in zatrpa dno potoka in po dotoku Bobna v Savo še njo. Ze sama gostota vode bi povzročila takojšen pogin rib, če bi zašla v njo. Sediment po dnu struge zatrpava dno in onemogoča razvoj vodnih organizmov. Količina fenola, ki je bil ugotovljen na vzorcu znaša 0,88 mg/l, dovoljeno pa je le 0,001 mg/l.

Iz biološke analize pa je razvidno, da TKI uniči potok 92,8%. Steklarna Hrastnik pa ostane le še 7,2% do popolnega uničenja. Vendar pa bi bila Steklarna sama uničila potok, ako ne bi bilo TKI. Toda stvari so se dokaj spremenile in Steklarno ne moremo več dolžiti za grehe, katere delajo danes drugi. Nove analize bodo mnenja o »garjevi ovci« ovrgli in slej ko prej se bo izkazalo, da bo TKI morala ugrizniti v zelo kislo jabolko, če ne bo kmalu — v vidnem času — začela pristopati k resnejši rešitvi problema. Verjetno pa sploh ni več daleč čas, ko se take tovarne ne bodo mogle v nedogled izmikati, ker bodo padale pod direktni udar zakona. Zato bi bil že skrajni čas, kajti TKI ne ogroža le rib v vodi, ampak zastruplja celotno področje spodnje doline. V nevarnosti so stotera življenja.

Tretji grešni kozel je tovarna Sijaj. Ta sicer ne zastruplja ozračja, vendar pa dan za dnem zastruplja potok Boben na 2 km dolgi relaciji in po njem seveda reko Savo. Njene odpadne vode vsebujejo najhujši strup — ciankalij, ki nekontrolirano odteka v potok in po njem v reko Savo.

Zgodovinska ekskurzija po Hrvaškem Zagorju

Okrog sto rasposajenih sedmošolcev se je gnetlo na hrastniški avtobusni postaji. Naše vedenje je razodevalo razposajenost, nestrpnost in neučakanost, pogledi na uro pa so vzbujali vtise mladih ljudi, ki gredo prvič na zmenek. Končno se je izza ovinka prikazal avtobus, za njim pa še dva, ki nas bodo odpeljali na poučen izlet.

Avtobus se je ustavil. Gruče, v katerih smo prej stali in živahno komentirali o izletu, so se strnile in že smo planili k avtobusu kot podivjana divjad iz ujetništva. Vse naše kulturno obnašanje, ki smo ga dobili pri pouku, se je razblinilo, kot se je razblinila jutranja aprilaska megla.

Sedeži so bili zasedeni, mi pa pripravljani in nestrpni, zato šofer ni več odlašal. Avtobusno pročelje se še ni prikazalo na Dolu, ko smo bili v našem avtobusu že veselo razporejeni, saj smo prepevali kot še nikoli doslej. Na Dolu se je našim trem potujočim pločevinam pridružila še ena, tokrat sedmošolci iz Dola.

Vozili smo se po srednje visokem svetu, posejanem z griči, hribi in vinogradi ter kar kmalu prispeli do atomskih toplic v Podčetrtku. Vse povsod smo vtaknili svoj nos in tovarišica nam je morala neprestano nekaj pojasnjevati. Seveda smo si ogledali tudi pokrit bazen. Presenetila nas je visoka temperatura in ker nismo navajeni takega zraka smo notranjost kmalu zapustili. Drugače pa

nam je bil Podčetrtek všeč, saj je to lep kraj med hribi, ki so posejani s cerkvicami. V bližini toplic je tudi grad, vendar ga zaradi obsežnega programa nismo obiskali.

Po ogledu toplic so nas avtobusi popeljali v rojstni kraj maršala Tita. Posebno nam je bil všeč spominski park maršala Tita. Zelo težko je z besedami opisati lepote tega doma. Kot je že navada, pa mi učenci seveda nismo sedeli pri miru, ampak smo si želeli vse ogledati. Uslužbenci so nam ustrezljivo razkazali dom, ogledali pa smo si tudi dva filma o obveščanju v NOB in o Titovi štafeti. Posebno nam je bila všeč knjižnica, ki vsebuje nekaj tisoč knjig na skupno temo: o vojni, o tovarišu Titu.

V Kumrovcu smo si ogledali tudi rojstno hišo tovariša Tita, čeprav jo je večina od nas že obiskala.

Naša naslednja postojanka je bila Stubica, središče kmečkega upora. Nekaj stopnic smo zlahka premagali in že smo stali pred spomenikom, ki je posvečen kmečkim uporom. Spomenik je zelo velik. Na plošči je prikazano kmetovo življenje v 16. stoletju, njegovo delo in trpljenje. Pred ploščo pa z razprostrtimi rokami, ki pozivajo na boj, stoji kip Matije Gubca, vodje kmečkega upora. V Stubici smo si ogledali tudi muzej v gradu in Gubčevo lipo.

(Nadaljevanje na 16. strani)

POGOVARJALI SMO SE...

Drago Brilej — vodja strojev na liniji kozarcev z ного TOZD II.

Povod za današnji pogovor je nastal iz enega samega vzroka. Tovariš Brilej je namreč pred kratkim dosegel izboljšavo na stroju IWP (stroj za stiskanje nog). S tem je nedvomno mnogo prispeval k večji produktivnosti samega stroja. O tem in še čem je tekkel najin pogovor.

Drago je še razmeroma zelo mlad. Rojen je bil namreč 10. 9. 1945 v Bistrici pri Kozjem. Po končani strojni ključavničar. Izučil se je na KOP in se leta 1966 zaposlil v steklarni. Najprej je delal kot ključavničar v delavnicah, da bi se kasneje premestil v avtomatsko proizvodnjo.

Drago, zakaj si se premestil v avtomatsko proizvodnjo, oziroma zakaj si sploh prišel v steklarno?

Mislím, da sem prišel predvsem iz dveh razlogov. Boljši delovni pogoji, pa tudi zaslužek je bil takrat v steklarni neprimerno večji. Ko pa sem že bil tukaj, pa sem se zaradi pomanjkanja delavcev v avtomatski proizvodnji moral premestiti na to delovno mesto.

In kako si sprejel to odločitev kadrovske službe?

Pošteno povedano, nisem bil ravno navdušen. Zakaj, verjetno ni treba posebej govoriti. Pogoji dela so v avtomatski proizvodnji neprimerno slabši kot v delavnici, poleg tega pa tudi zaslužek ni dosti večji. Mislím, da to najlepše dokazuje stalno pomanjkanje kvalificiranih delavcev v našem obratu. To pomanjkanje je čutili predvsem na delovnih mestih kvalificiranih ključavničarjev.

Danes po vsem tem, kar si s svojim delom dosegel, ti verjetno ni žal?

Mogoče bo zgledalo neskrumno, če bom dejal, da mi ni žal. Sicer pa je povsod treba delati, mogoče je tu malo težje. Ker sva z ženo zaposlena na isti izmeni, je vsaj s te strani nekoliko boljše.

Drago, ti si pred kratkim na stroju IWP dosegel pomembno

proizvodno izboljšavo. Za kakšno izboljšavo gre?

Sicer ne govorim rad o tej stvari, če pa je že treba, pa naj bo. Gre za naslednje. Pri izvlečenju spodnjega dela kozarca (noge) iz modela je prišlo pogosto do zastojev zaradi tega, ker se vodilo nog ni pravočasno odmaknilo, kar je imelo za posledico mehansko okvaro odvezalnih vilic.

To vodilo je delovalo samostojno po pnevmatskem sistemu, ker pa so v tem sistemu takšni deli (gumijasti tesnilni obročki), ki zaradi velikih temperatur ne zdrže dalj časa, je prišlo pogosto do njihovega taljenja, kar je imelo za posledico zagozdovanje v sistemu, to pa je povzročalo mehansko okvaro odvezalnih vilic. Pri vsaki takšni poškodbi smo porabili precej časa, da smo stroj lahko ponovno vključili v pogon.

In kaj si ti storil?

Namesto pnevmatskega sistema sem izdelal enostavni mehanični, pri katerem praktično ne more priti do zastoja.

Koliko časa pa že dela stroj po tvoji izboljšavi?

To izboljšavo sem montiral drugega septembra letos. Poleg tega, da se je izboljšava zelo dobro obnesla pri samem obratovanju stroja, pa gre verjetno tudi za ekonomski učinek. Vendar na to nisem mislil, ko sem pričel z delom. Šlo mi je v glavnem za to, da bo stroj deloval brez zastojev. Prav gotovo pa je, da je v finančnem pogledu sedanji sistem mnogo cenejši od prejšnjega.

Drago, si svojo izboljšavo izdelal povsem sam?

Ja, celotni del sem izdelal sam. Samo pri montaži na stroj (zamenjavi) sem imel pomočnika.

Veš kaj, zanima me nekaj. Kako si sploh prišel na to zamisel? Se pravi, kako si sploh začel?

Najprej ti moram povedati, da so mi šli zastoji že kar malo na živce. Zato sem pričel s premišljevanjem, kaj storiti, da bi to napako odpravili. Ko se mi je porodila ideja, sem si doma vso

stvar malo skiciral in nato pričel počasi z izdelovanjem. Ko sem imel že precej gotovega, sem povedal tudi ostalim na izmeni.

Kaj pa vodilni v obratu?

Ti so zvedeli šele potem, ko je že vse bilo montirano in je že lepo delovalo.

Kakšna pa je bila reakcija?

O reakciji je težko govoriti v trenutni situaciji. Lahko samo rečem, da so bili vsi z izboljšavo zelo zadovoljni. Kako bo pa naprej, ne vem.

Si prejel kakšno priznanje?

Ne! Do sedaj še ne. Slišal pa sem že nekaj govoriti.

Drago, spremeniva tok najinega pogovora. Vidim, da nisi ravno preveč navdušen nad vso rečjo. Zakaj?

Res je, da nisem ravno preveč navdušen, ko pa je še kup problemov, ki so še bolj pereči in ob katerih se moja izboljšava skoraj ne da omenjati.

Konkretnije?

Že prej sem omenil, da je v našem obratu izredno veliko pomanjkanje kvalificirane delovne sile.

Bojim se, da bo še večje. Ljudje nam vsak dan odhajajo, mi pa stojimo križem rok in vso stvar lepo opazujemo. Ne vem, ali res ne vemo, ali pa nočemo vedeti, kje so vzroki. Dejstvo pa ostaja, da ljudi ni. Poleg slabih osebnih prejemkov, je čutili še izredno veliko pomanjkanje družbenega in osebnega standarda. Tu mislim predvsem na pomanjkanje stanovanj. Mislím, da so leti eden glavnih vzrokov, da nas ljudje zapuščajo. So pa še druge objektivne težave. Res pa je, da je tudi subjektivnih iz dneva v dan več. Vendar o tem trenutno ne bi želel govoriti.

Tu sva z Dragotom najin pogovor končala. Ostal pa mi je občutek, da fant ni vsega povedal in da mu je še marsikaj ležalo na srcu. Po eni strani sem ga še predbro razumel. Zakaj, pa razmislite sami.

Pogovarjal se je Jože Premec.

Zanimalo vas bo

PRIŠLI V PODJETJE

Rešetar Franc, pomočnik v avtomatski proizvodnji; Dragič Rajko, odbijalec kelihov; Zupanc Samo, cizeler; Jač Anton, pomožni delavec; Žagar Franc, ročni pištalec; Bezgovšek Anton, cizeler; Kurtalić Salih, pobiralec črepinj; Ljubojevič Anica, odnašalka; Popovič Dušanka, odnašalka; Tovilović Toda, odnašalka; Gril Franc, pomožni delavec; Alibašić Paša, odnašalka; Jelen Jože, dežurni instrumentarec; Hrštić Zemira, odnašalka; Sladić Vitko, menjalec modelov; Gole Drago, odnašalec; Vrbovšek Silvo, čistilec v pomož-

nih delavnicah; Pušnik Marjan, pomočnik IS; Ranković Milorad, odbijalec kelihov.

ODŠLI IZ PODJETJA NA LASTNO ŽELJO

Oblak Slavica, odnašalka; Bračuša Nevenka, pomožni obračunovalec OD; Špoljar Matilda, čistilka v kopalnici; Špoljar Josip, strojnik; Kalšek Boris, izmenski vodja; Marinković Majda, kontrolor; Šopar Matilda, administrator; Špec Niko, odnašalec; Crnković Helena, kontrolor; Miftari Skender, pomočnik (kelih); Pufler Tajana, administrator; Kirn Zdrav-

ko, vzdrževalec; Adamlje Ema, pomožna delavka v brusilnici; Trupej Jože, pobiralec črepinj; Tršek Frančiška, kuharica; Čebin Suzana, pomožna delavka; Jamšek Angela, pomožna delavka v brusilnici; Osmanović Arif, dostavljalca stekla; Kladnik Marjan, odnašalec; Peklar Stojan, voznik viličarja; Gulan Terezija, kontrolor stekla; Hrštić Suada, odnašalka.

SAMOVOLJNO ZAPUSTILI DELO

Zatler Bojanka, kontrolor stekla; Brkić Sulejman, delavec v kartonaži; Gabron Milena, pomivalnica posode; Ožegović Hasema, odnašalka; Kadić Mustafa, delavec na kanalu; Stojančić Stanko, nabiralec stekla; Hajdarevič Meho, pobiralec črepinj; Majdarevič Hašim, odnašalec; Ilić Mirjana, odnašalka.

ODŠLA V JLA

Zupanc Samo, cizeler; Jozić Branko, odbijalec kelihov.

UPOKOJENA

Romih Marija, čistilka.

INVALIDSKO UPOKOJEN

Levec Marjan, dostavljalca modelov.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Škorjanc Marjan — sin Branko, Jelaković Milja — hčerka Radmila.

Letošnji državni prvak in pokalni zmagovalca — enajsterica splitskega HAJDUKA ima med člani našega kolektiva kar precejšnje število zvestih simpatizerjev. Le-ti nameravajo v kratkem ustanoviti društvo prijateljev splitskih »bilih«. Svojo privrženost izkazujejo na razne načine. Eden zadnjih je na sliki. Pokal, katerega so izdelali sami, je slikovno opremljeno znano celjsko grafično podjetje »Aero«

Odšli v pokoj

MIROSLAV ŠTRBUCELJ

Tudi tovariš Mirko spada med tiste, ki so svoj delovni staž v celoti odpravili v našem podjetju. V steklarni se je kot 17-letni fant zaposlil 14. 9. 1942. Kot sin rudarja ni imel veliko izbire. Tako kot mnogi njegovi vrstniki je že v rani mladosti moral sam služiti kos kruha. Prišel je kot nekvalificiran delavec. Opravljal je razna dela in bil nato premeščen v zmesarno, kjer je delal vse do svoje upokojitve. V zmesarni je sicer počasi in vztrajno napredoval, dokler si ni pridobil naziva topilničarja. Mirko je bil vedno zadržan. Tudi na delovnem mestu ni bil ravno gostobeseden, vendar so ga sodelavci kljub temu imeli radi. Takšen kot na delovnem mestu je bil tudi v privatnem življenju. Svoje življenjske spremljevalke si ni nikdar izbral. Pravi, da nikdar ni čutil potrebe po družinskem življenju. Vedno je bil sam svoj gospodar in tako name-rava tudi v naprej.

No Mirko, mogoče imaš pa tudi prav. Posebno še sedaj, ko boš užival zaslužen pokojnino. Kakorkoli že, želimo ti še vrsto zdravih in srečnih let.

ALOJZ PEPELNJAK

V družini Pepelnjakovih je bilo pol ducata otrok, tako da je bilo življenje komajda še znosno. Vsak dinar je bilo treba dvakrat obrniti. Da bi bila težava še večja, je Pepelnjakovim otrokom že zelo zgodaj umrl oče. In ravno to je bil vzrok, da se je Alojz že kot 13-letni deček znašel za zidovi takratne glažute. Eno leto je delal kar tako, ker je bil še premlad in ga niso sprejeli v delovno razmerje. Zato pravi, da je pričel hoditi na šiht šele 1936. leta. Alojz

je kaj kmalu vzljudil steklarski poklic. Zato je izredno hitro napredoval in bil že čez tri leta pomočnik na kiko stroju. Med vojno je bil mobiliziran, vendar se je takoj po osvoboditvi vrnil domov in nadaljeval začeto delo. Leta 1949 je bil že brigadir, nekaj časa na MP in nato na MDR stroju. Ko so prišle tovarne v upravljanje delavcem, tudi Alojz ni stal ob strani. Že v letih 1956 in dalje je bil član CDS, kamor je bil pozneje ponovno voljen. V tem času se je tudi drugič poročil in si ustvaril skromen dom. Bil je izredno aktiven delavec — samoupravljalca. Vneto se je zanimal za vse težave in po svojih močeh kar najbolj sodeloval v njihovih akcijah. Seveda pa problemov ni nikdar zmanjkalo in jih verjetno tudi ne bo. V svojem službovanju je Alojz izučil celo vrsto mladih in kasneje kvalitetnih steklarjev. Kot sam pravi, mu je učenje kadra dajalo še posebno zadovoljstvo. Zanimivo je tudi, da Alojz v vsem tem času ni niti enkrat neopravičeno izostal z dela. Tako, kot je bil discipliniran sam, pa je zahteval disciplino tudi od ostalih sodelavcev. Tisti, ki so delali z njim, pa pravijo, da so to njegovo odliko sčasoma še posebno cenili in celo vzljubili. Poleg njega so se navadili reda, ki pa v končnem seštevku predstavlja zadovoljstvo na delovnem mestu. Zato, tovariš Alojz, za ves tvoj trud, tvoje nesebično delo, za vse kar si storil — hvala ti.

VALERIJA KUKURUZOVIČ

V avgustu je bila starostno upokojena tudi tovarišica Valerija Kukuruzovičeva. Ob dnevu upokojitve je imela skupaj 24 let delovne dobe, od tega nekaj več kot polovico v steklarni. K nam je prišla namreč 10. 9. 1962. leta. Sprva je delala kot pomožna delavka v brusilnici. Vendar je hotela postati kaj več. Svoje delo je vestno in marljivo opravljala. Njena marljivost ni ostala nezapažena. Počasi, pa vendar vztrajno je napredovala in postala brusilka. Tudi na tem delovnem mestu je bila vestna. Poleg tega pa je imela še zvrhan koš posluha za okolico, v kateri se je nahajala. Prav zaradi tega je bila na delovnem mestu zelo priljubljena, tako da je uživala popolno zaupanje svojih sodelavk in sodelavcev kot tudi predpostavljenih.

Za vse, kar ste starili, spoštovana Marija, najlepša hvala! Želimo Vam, da bi svoj zaslužen pokoj še dolgo uživali in v krogu svojih najbližjih.

MARIJA ROMIH

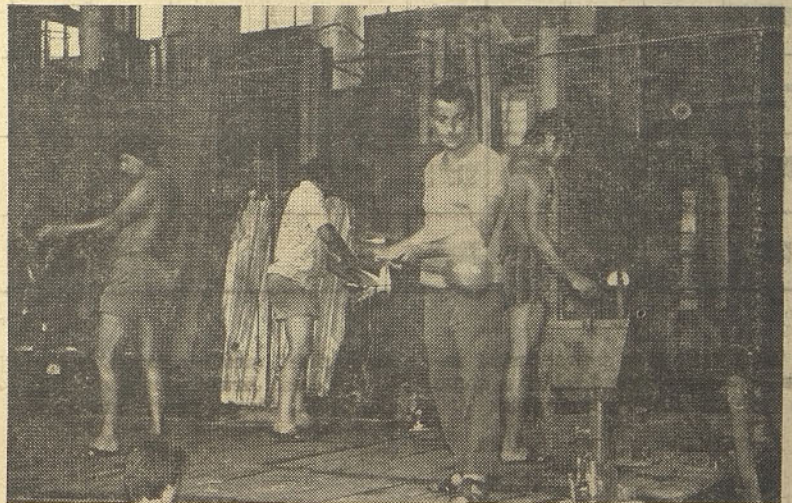
31. 8. 1975 je bila starostno upokojena tovarišica Marija Romihova. Ob dnevu, ko je vstopila v pokoj, je imela za seboj več kot 20 let delovne dobe.

Marija se je rodila 18. 8. 1920. Prvič se je zaposlila z 19 leti. V steklarno pa je prišla dosti kasneje, po končani vojni leta 1945. Zaposlena je bila kot delavka in je opravljala razna dela. Zaradi šte-

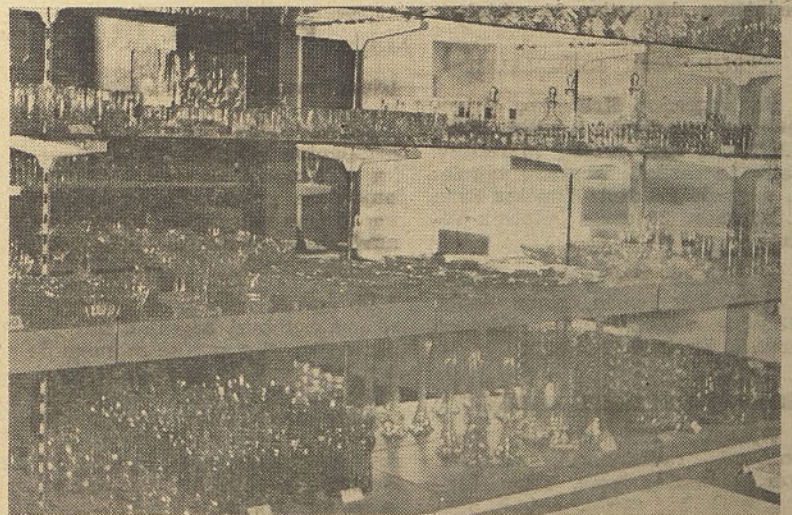
vilne družine ni mogla z delom nadaljevati. Otroci so mater potrebovali doma in Marija je morala ponovno prekiniti delovno razmerje. Kot sama pravi, so bili tisti dnevi najtežji v njenem življenju. Potrebe so bile velike, dohodki pa zelo, zelo skromni. Da bi bila nesreča še večja, se je v rudniku huje ponesrečil mož, tako da so bili dohodki Romihove družine zares več kot skromni. Marija pravi, da ni vedela, kaj naj napravi. Komaj je čakala, da se je ponovno zaposlila, pa čeprav je bila v poznih letih. K sreči so imeli naši samoupravni organi dovolj posluha za njeno situacijo.

Zaposlila se je kot čistilka v delavnicah. Ko je ponovno pričela delati, se je povsem spremenila. Pravi, da se ji je zdelo kot da bi se ponovno rodila. Čeprav dohodki niso bili veliki, pa so se v skromnih družinskih razmerah kar poznali. Ko je odhajala v pokoj, je imela solzne oči. Njenih zahval kar ni bilo konec. Zato je prav, da se ji v neki meri tudi mi zahvalimo. Marija še dolgo uživajte svojo skromno, a trdo zaslužen pokojnino.

FOTOKRONIKA

Ročni pihalec stekla iz brigade Barič Franc pri izdelavi razsvetljalnih teles

Vse vrste steklenih izdelkov si lahko nabavite v novem oddelku trgovine pri steklarni

NAGRADNA KRIŽANKA

▲	PELIN - KOVEC	PORTIR	MOŠKA VLOGA IZ VER- DIJEVE OPERE "AIDA"	ERNA MUSER	EDEN IN DRUGI	STRELNO OROŽJE	OBVESTILO, NAZNANILO	▲	▲	▲	ČLAN SENATA	DRUŽINA ITAL. GRADI- TELJEV GO- DAL IZ CREMONE	PRI KARTAH NAJMOČNEJ- ŠA BARVA	ZDRAVILO	GLAVNI ŠTEVNIK	▲	SISTEM, USTROJ	ŽENSKO IME	GRŠKI FILOZOF, SOKRATOV UČENEC
ŽARNI VENEČ, SIJAJ								LAHKO HLAPLJIVA TEKOČINA	FRANC. FILM, REŽISER (MARCEL)	PRITOK LABE, TEČE SKOZI JENO						ORODJE ZANJIC			
ČLAN POMOŽNE VOJAŠKE- ENOTE										MESTO V USTJU REKE EMS V ZRN						GRŠKI BOG VETROV FIN. ARHITEKT SAARINEN			
PLOD				MESTO NA JAPONSKEM FIZIK ČERMELJ						DOGMA, NAZOR PODOBA MATERE BOŽJE				PEVKA REDZE- FOVA					
ITALEC					SESTAVIL: KARL DREMEL	ZDRAVILISČE V SVICI TEK ČEZ DRN IN STRN							KLIMAT- TERIJ	LETNI GOZDNI POSEK NADA					
VELEBLA- GOVNIČA					OTOČJE V JADRANU SIBIRSKI VELETOK								OTOK PRI BENETKAH PRELEST, OMAMA						
ANGL. FILM, IGRALEC HOWARD							ČREVESNI ZAJE- DALEC	ARHITEKT MIHEVC POMLADNI MESEC				KRAJ NA PRIMORSKEM VAŠKI PAŠNIK							
▲	UNIVERZI- TETNO ME- STO NA SVEDSKEM	DAN V TEDNU KOTNO MERILO								DEL TELESA FRANCOSKI FIZIK					DEL PREDI- SKEGA STROJA	POLJSKI SATIRIK (JERZY)	JAN NERUDA	VROHODEC	DRAMA SO- RISAVA STAN- KOVIČA
UROŠ KREK			PIŠČAL, GOLENICA	KMEČKA GRČA	JULIJ, AVGUST MORSKA RIBA							MRAV - LJINEC LJUBK, MO- ŠKO IME							
REČICA						OBOROŽE- NA SILA DRŽAVE							ANTON OCVIRK	PEVKA ZAB, MELODIJ (MAJDA) PRIHOD V PROSTOR					
PERNATE ŽIVALI						STATUA				ŽIVAL RJAVE BARVE DRAT							RUDI ŠELIGO DEL LETALA		
HOTELSKI DELAVEC						ZRELOST - PIVA PO NE- KAJ DNEH RASIST SMITH										EGIPT, BOG MESECA OROŽEN JANKO			
CITROENOV AVTO				NAJVEČJI AFRIŠKI VELETOK, (ASUANSKI JEZ)			GL. MESTO LATVIJSKE SSR ČOLNIK SANDI						VELIKA BASOVSKA LUTNJA DARUVAR						
ROMUNSKA DENARNA ENOTA				MAJHNO JAJCE								MOZAR- TOVA OPERA							
PISANA PAPIGA				INDIJSKI DROBITZ				AVGUST CESAREC				VULKAN NA FILIPINIH				STVARNIK SVETA PRI EGIPČANIH			

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bomo z žrebom razdelili 7 nagrad:

1. nagrada: 50 din
2. nagrada: 30 din
- 3.-7. nagrada: po 20 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, STEKLARNA HRASTNIK. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do petka 24. oktobra.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v prejšnji številki STEKLARJA, smo prejeli 78 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (50 din): Končina Erna
2. nagrada (30 din): Oplotnik Vika

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: pripev, dres, bonboni, radodarnost, odrezek, spirala, berilo, Nina, Tilen, klejarna, O. M., račka, Ari, h, Ike, L. R., Al, Ots, scenarij, Sava, kot, paraliza, Amer, Abo, S. A., Rab,

Rato, riolit, stenica, Arese, snaga, E. L., Čad, Jirasek, nogavice, Ti, Eli, T. B., utrip, vigred, vino, ruta, Rezka, ena, osat, Oran, Alban, čas.

Zgodovinska ekskurzija

(Nadaljevanje s 13. strani)

Za zaključek smo si ogledali še izkopenine krapinskega pračloveka v Krapini. Mislim, da si je najdbišče pračloveka v Krapini res vredno ogledati in da smo vsi navdušeno opazovali izkopenine ljudi in živali.

Po ogledu izkopenin v Krapini so nas avtobusi odpeljali nazaj v Slovenijo, kjer smo se mimogrede ustavili tudi v Rogaški slatini. Tudi tu nam je bilo zelo všeč, vendar smo se hočeš nočeš morali posloviti od lepega parka in izvirov mineralne vode, saj je bil Hrastnik še daleč, pa tudi ura nas je že priganjala.

Manja PODKORITNIK

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage mame

Antonije Jeran

se iskreno zahvaljujemo tov. Jožetu Premcu za poslovilne besede, godbi »Svobode II«, pevskemu zboru »Svobode II« ter vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti na doolsko pokopališče.

Hvala vam tovarišice in tovariši
Zalujoči sinovi in hčerke z družinami

ZAHVALA

Po težki in dolgi bolezni, naš je za vedno zapustila naša mama, stara mama in teta

Terezija Lukač

Iskreno se zahvaljujemo znancem, sosedom in sorodnikom, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali in nam s tem lajšali bolečine. Zahvaljujemo se govorniku za poslovilne besede, upravi in sindikatu, kakor tudi godbi in pevcem za denar, katerega so nam dali namesto vencev ter vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Zalujoči: hčerke Heda, Tinka in Mari ter ostalo sorodstvo.